

SZ-1/2011.
(SZ-7/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Szőlészeti és borászati albizottságának
2011. november 10-én, csütörtökön, 10 óra 10 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A 2011. évi szürettel kapcsolatos tájékoztató	5
<i>Horváth Csaba (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa) tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, válaszok, hozzászólások</i>	6
A termékleírásokkal kapcsolatos tájékoztató	11
<i>Dr. Kiss Eliza (Nemzeti Borakadémia Kft.) tájékoztatója</i>	11
<i>Kérdések, válaszok, hozzászólások</i>	14
A szakmaközi szervezet létrehozásával kapcsolatos tájékoztató	15
<i>Tornai Tamás (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége) tájékoztatója</i>	16
<i>Kiegészítések</i>	19
Horváth Csaba (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)	19
Dr. Molnár Péter (Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége)	19
Jásdi István (Pannon Bormíves Céh)	20
Tájékoztató a bormarketing keretösszegének 2010-2011. évi felhasználásáról	23
<i>Tájékoztatók</i>	23
Dr. Simon Péter (Agrármarketing Centrum)	23
Farkas Zoltán (Bormarketing Bizottság)	26
<i>Kérdések, válaszok, hozzászólások</i>	26
Egyebek	33

Napirendi javaslat

1. A 2011. évi szürettel kapcsolatos tájékoztató
Előterjesztő:
Horváth Csaba, Hegyközségek Nemzeti Tanácsa

2. A termékleírásokkal kapcsolatos tájékoztató
Előterjesztő:
Nemzeti Borakadémia Kft.

3. A szakmaközi szervezet létrehozásával kapcsolatos tájékoztató
Előterjesztő:
Hegyközségek Nemzeti Tanácsa
Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége
Pannon Bormíves Céh
Vindependent

4. Tájékoztató a bormarketing keretösszegének 2010-2011. évi felhasználásáról
Előterjesztő:
Agrármarketing Centrum
Bormarketing Bizottság

5. Egyebek

Az ülés résztvevői**Az albizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Tiffán Zsolt** (Fidesz), az albizottság elnöke és
Horváth István (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Pócs János (Fidesz) Tiffán Zsoltnak (Fidesz)
Dr. Zsiga Marcell (Fidesz) Horváth Istvánnak (Fidesz)

A Mezőgazdasági bizottság részéről

Obreczán Ferenc (Fidesz)

Meghívottak részéről**Hozzászólók**

L. Simon László (Fidesz) képviselő
Dr. Simon Péter (Agrármarketing Centrum)
Farkas Zoltán (Bormarketing Bizottság)
Horváth Csaba (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)
Jásdi István (Pannon Bormíves Céh)
Dr. Kiss Eliza (Nemzeti Borakadémia Kft.)
Dr. Botos Ernő Péter (Nemzeti Borakadémia Kft.)
Dr. Molnár Péter (Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők
Országos Szövetsége)
Tornai Tamás (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szeretettel köszöntök mindenkit az Országgyűlés Mezőgazdasági bizottsága Szőlészeti és borászati albizottságának soron következő ülésén! Szeretettel köszöntöm képviselőtársaimat, állandó vendégünket, Obreczán Ferenc képviselő urat és a magyar kultúra és a magyar borkultúra iránt annyira figyelmes és áldozatos. L. Simon László képviselőtársunkat!

Mielőtt elkezdenénk az albizottsági ülést, szeretném tájékoztatni az albizottságot, hogy Ficsor Ádám volt MSZP-s képviselő 2011. október 23-ától nem tagja a Mezőgazdasági bizottságnak, így a Mezőgazdasági bizottság Szőlészeti és borászati albizottságában is megszűnt a tagsága, mivel a képviselőcsoportjából kilépett. Ebből következően a Szőlészeti és borászati albizottság határozatlan ideig 5 taggal működik.

Szeretettel köszöntöm meghívott vendégeinket, köszöntöm az MSZBSZ, a Pannon Bormíves Céh, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa, illetve a Vindependent képviselőit és a jövőbeli, remélhetőleg hamarosan megalakuló szakmaközi szervezet résztvevőit; köszöntöm a Nemzeti Borakadémia résztvevőit; köszöntöm az AMC, illetve a Bormarketing Bizottság vezetőit és mindenkit, aki figyelemmel kíséri munkánkat! Szeretettel köszöntöm az MgSZH, illetve a NAV jövedéki igazgatóságának képviselőit is!

Remélem, hogy mindenki megkapta az előzetes napirendi ajánlást és azokat a háttéranyagokat, amelyek tájékoztatásul szolgálnak a mai 5 napirendi pontunkhoz, amelyek közül négy napirendi ponthoz feltétlenül szükségesek.

A 2011. évi szürettel kapcsolatos tájékoztató

Amint az első napirendi pont mutatja, szeretném felkérni Horváth Csaba urat, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsának főtisztját, hogy tartsa meg a 2011. évi szürettel kapcsolatos tájékoztatóját. Mielőtt átadnám neki a szót, szeretném közölni, hogy a jövőben az albizottság működése a következő lesz: először az albizottság tagjai, majd a jelen lévő képviselők, illetve a szakmaközi szervezetek képviselői fognak szót kapni minden egyes témában, hogy elkerüljük az olyan 3 óra 20 perces, 4 órás üléseket, amelyeken rengeteg mondat hangzik el, csak nem biztos, hogy hasznosan. Úgyhogy a munkánk hatékonysága érdekében a jövőben ez így lesz.

Szeretném felkérni akkor Horváth Csaba urat, hogy tartsa meg előterjesztését.

Horváth Csaba (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa) tájékoztatója

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Megjelentek! Tekintettel az idővel való gondos gazdálkodásra, a jobb beosztásra, készítettem egy nagyon rövid írásbeli összeállítást a szüretről, amelyben a legfontosabb adatok szerepelnek, és ehhez néhány vitát gerjesztő mellékletet is próbáltam hozzáfűzni. A lényeg az, hogy a termésbecslés alapján gyakorlatilag egy 473 ezer tonnás, igencsak a közepesnél némileg gyengébb mennyiségű termés begyűjtése volt a feladatunk, a végső szüreti jelentések majd csak januárban lesznek a kezünkben, tehát a termésbecslés eredményei alapján tudunk nyilatkozni erről. Azok a vélemények, amelyek a szüret előtt 3,5 millió hektoliter borról beszéltek, teljesen megalapozatlanok voltak, gyakorlatilag jó, ha a 2,5 millió hektolitert el fogja érni - alulról - a termés a végleges összesítés kapcsán. Ez a mennyiségi oldala. Ne feledjük el, hogy az elmúlt évben egy komoly fagykár, egy tavaszi szállítófagykár érte különösen a kunsági szőlőket, az év közepén volt egy olyan száraz periódus, amikor például a badacsonyi borvidéken az első hat hónapban nem érte el a csapadék mennyisége a 71 millimétert, tehát igen szélsőséges volt az időjárás, és ha nem jön

utána az a kicsit csapadékosabb időszak, akkor - ahogy Jásdi kolléga szokta mondani - sörétet vagy zöldborsót szedtünk volna, és nem fürtöket. Hál' istennek ez megoldódott.

A minőség szempontjából, úgy néz ki, sokkal jobb a helyzet, Márton napján majd mindenki személyesen is kapcsolódhat ehhez. A beérési cukorfokok jók voltak, ennek következtében - hál' istennek - nem kellett igénybe venni azt a mustjavítást, amit 2010-ben, illetve jól döntöttünk, amikor a nemzeti borítékból a mustjavításra szánt keretnek egy jelentős részét a szerkezetátalakításra csoportosítottuk át, senki nem lett megrövidítve ezzel - azt is mondhatnánk, hogy a jövőbe látásunk jól működött, de inkább szerencsénk volt. Itt felhívnam a figyelmet arra, hogy abban az esetben, hogyha a tavalyihoz hasonló évjárat van, továbbra sem megoldott a plusz 0,5 térfogatszázalék cukortartalom igénylésének a rendszere, tehát az Unió felé lépéseket kellene tenni ennek a nemzeti hatáskörbe vonásához, mert az, hogy idén nem volt rá szükség, egy szerencse, de hosszú távon ez nem jelent garanciát.

A másik, ami jelentős termésesökkentő tényezőnek bizonyult 2010-ben, az a must és a szőlő kivitele. Ennek érdekében az év elején egyeztetés történt a borellenőrző hatósággal, illetve a vám- és pénzügyőrséggel, és a hegybírói konferencia keretében felhívtuk az összes hegybíró figyelmét, hogy azonnal jelezzék, ha olyan kivitelt tapasztalnak, ami esetleg feltételezi, hogy nem a hatályos jogszabályok betartásával történik ez a dolog, hiszen az Európai Unió tagjaként az áruk és a szolgáltatások szabad áramlását nem lehet akadályozni, viszont a mustkivitelnek és a szőlőkivitelnek vannak szabályai, amelyeket be kell tartani, ezeket részletesen ismertettük a hegybírókkal. A kezdeti érdeklődés után, úgy érzem, ez a kiviteli láz valamelyest mérséklődött, és így talán a jogszerű feltételeket idén jobban sikerült megvalósítani. Ezzel együtt felmerül egy olyan kérdés is, hogy a mustkivitel kapcsán mi az ördögnek kell a mustmintákkal felrohanganálni Pestre, ezeket minősíteni, majd visszarahanni velük, mert ez olyan felesleges költséget hordoz, ami igazán nem térül meg magában a tevékenységben. Tehát ha a szigorítás és a törvényesség oldalát nézzük az egyik oldalról, akkor a másik oldalról viszont a szakmai logikát is meg kell vizsgálni.

Összességében még a szürethez tartozik, hogy nagyon szomorú tapasztalat, a nemzetközi szaksajtóból értesültünk arról, hogy ebben a félévben az olasz szaklap értesülése szerint 528 ezer hektoliter bor érkezett Magyarországra. Mellékeltem a KSH statisztikájából készült hazai kimutatást, amely ennek a felét követi nyomon. Nyilvánvaló, hogy itt valamit lépni kell, mert az nem járható út, hogy megint 200 ezer hektoliter különbséggel saccoljuk a behozatalt, és ez az első félévben volt. Vélhetően ez a magas euróárfolyam, meg az, hogy Olaszországban is gyengébb termés volt az idén, talán nem kedvez a behozatalnak, de ne feledjük el, hogy nem csak olasz partnerek vannak az Unión belül, Spanyolország is rajtra készen áll, és nagytételű beszállításokra alkalmas. Valamit tehát mindenképpen lépni kell a tisztánlátás érdekében.

Illetve az árak vonatkozásában egy rövid körkérdést intéztünk a borvidékekhez, ahonnan a válaszok visszajöttek, azokat közreadtuk. Körülbelül így alakultak tehát az árak, vagyis messze nem voltak olyan magasak, mint amiről a szüret elején szolt a fáma, viszont lényegesen magasabbak annál, mint amit mondjuk a saját árualappal nem teljes mértékig rendelkező vállalkozások ki tudnak fizetni. Itt tehát sajnos egy nagyon komoly feszültség van, mert ezeket a szüreti árakat nem minden termék esetében lehet érvényesíteni a hazai piacon.

Ezek voltak azok a gondok, amelyek az ez évi szüretet jellemezték. Természetesen ha kérése, kérdése van valakinek, álllok rendelkezésére.

Kérdések, válaszok, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az albizottság részéről van-e kérdés. *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Szeretettel köszöntöm az albizottság ülésén megjelent vendégeket, szakértőket, kollégáimat! Horváth Csaba úr beszámolójának a végéhez csatlakoznék. Engem felettebb zavar ez az olasz borbehozatal, és ebben a szakmai szervezetek elképzelését is szeretném kérni, hiszem mi is már lassan egy éve beszélünk arról, hogy hogyan lehetne ezt megakadályozni, és most ehhez képest, 2010-hez képest '11-ben 238 százalékos növekedés volt. Ez már lassan azt jelenti, hogy a Magyarországon megtermelt bor mennyiségének a 20 százaléka jön be csak Olaszországból, és akkor még a többi országról nem is beszéltünk. Én azt gondolom, ez jelentősen piaczavaró tényező lehet, és ezzel párhuzamosan tudom azt, hogy több helyen meg vágják ki a szőlőket. Ez hosszú távon, ha ez ilyen dinamikusan növekszik, azt gondolom, a tömegborfogyasztásban nagyon komoly probléma lehet, és itt nemcsak a bormennyiségre gondolok, hanem a foglalkoztatásra is, hiszen ha ezt az 528 ezer hektolitert Magyarországon állították volna elő, akkor hány embernek adtak volt munkát, akik ezeket a szőlőterületeket megművelik, illetve a termést betakarítják vagy a borkereskedelemben részt vesznek? Ez tehát szerintem nemcsak a borász szempontjából, hanem a foglalkoztatás szempontjából is nagyon-nagyon aggályos.

Hogy látják ezt? Mit kellene esetleg nekünk, politikusoknak ebben lépnünk? Mert úgy látom, ez nekünk is kritika, hogy nem tudtunk előrejutni, sőt rosszabb lett a helyzet. Azt gondolom, ez egy fontos kérdés. Köszönöm szépen a tájékoztatót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő urak? *(Senki nem jelentkezik.)* A meghívott vendégek részéről van-e kérdés, észrevétel, hozzáfűznivaló? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor Horváth Csaba főtitkár úrnak adom meg a szót.

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Tisztelt Elnök Úr! A kérdésre eléggé összetett a válasz, de szerintem az utolsó pillanatokat éljük, amikor meg kell találni a megoldást. Nyilvánvaló, hogy tekintettel arra, hogy a bor a jövedéki termékek körébe tartozik, és vannak bizonyos szakmai nyilvántartások, ezeknek a hatékony ellenőrzése azoknál a vállalatoknál, azoknál a cégeknél, amelyek jelentős mennyiségű külföldi bort hoznak be, ez szerintem egy olyan program, amit egy együttes fellépéssel biztosan meg lehet nézni. A külföldi bor behozatala kapcsán a jelenlegi jogszabályok is valószínűsítenek bizonyos fokú jelentési kötelezettséget, ezeknek az ellenőrzésével, vélem, meg lehet állapítani, hogy helyesek-e a külföldi szaksajtó adatai, és szükség esetén... Ami a legfontosabb, hogy versenyképes terméket kell előállítanunk, mert ez a leginkább fontos kérdés.

Az tény és való, hogy ha megnézzük az alacsony árfekvésű, tehát a PET-palackos kínálatot, már alig lehet olyat találni, amelyen ne lenne rajta a címkén az „Európai Unióból származó borok házasításával készült termék” felirat, minimális betűnagysággal, és a fogyasztó nagyon sok esetben nem tudja, hogy mit fogyaszt. Ezek a típusú jelölések nem elégségesek a fogyasztói tájékoztatásra, tehát lehet, hogy a borjogban az erre vonatkozó szabályozást is meg lehetne változtatni.

Nem olyan régen felmerült, a parlament is foglalkozott vele, meg a médiában is felmerült a zárjegy kérdése. Nem zárjegyben kellene szerintem gondolkodni, hanem esetleg olyan minőségtanúsító jegyben, amely a tételazonosság megállapítására is alkalmas, és ennek a bevezetése valószínűleg segíthet azon, hogy ez a helyzet ne eszkalálódjon még jobban. De a legfontosabb az lenne, hogy egyébként legyen termőalapunk, mert jelen pillanatban már ez is komoly probléma. Az elmúlt két évben a belső ellátásnak megfelelő bormennyiség termelt meg Magyarországon, tehát nyilvánvaló, hogy azok a vállalkozások, amelyek piaccal rendelkeznek, kénytelenek valahonnan a szállításhoz szükséges és a jogszabálynak megfelelő terméket behozni. Nagyon álságos lenne tehát az olaszok nyakába varrni ezt a témát, annál is inkább, mert ezeket a termékeket magyar borászati vállalkozások hozzák be.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm. Csak a jegyzőkönyv meg a pontosság miatt: a magyar statisztika alapján mennyi bort hozunk be Olaszországból? Ez lenne az egyik kérdés. A másik az, hogy tudna-e segíteni ebben Horváth úr, van-e olyan kimutatás, hogy ez az ötszáz-egynéhány ezer hektoliter hány hektárról termelhető le, és mondjuk egy hektár esetében általában mennyi a foglalkoztatás mértéke? Ezt csak azért kérdezem, mert ha később tényleg akarunk ebben előrelépni, akkor tényszámokkal menjünk, hogy akkor hány hektár területre van szükség, akkor esetleg tudnánk javaslatot tenni, hogy milyen támogatást lehetne erre kitalálni, illetve a foglalkoztatás szempontjából - a kormánynak egy fontos szempontja a foglalkoztatás - esetleg tudnánk forrásokat is ajánlani a kormánynak, hogyha mondjuk idecsoportosítana át akár a közmunkaprogramban kérdéseket. Tehát van-e ilyen kimutatás? Ha igen, akkor azt szeretném majd elkérni Horváth úrtól.

A zárjegyre vonatkozóan: én úgy tudom, hogy az előterjesztő visszavonta azt a javaslatot, de amúgy a kormány azt nem támogatja, tehát a zárjegy jelen pillanatban nem kérdés.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Mielőtt megadnám a szót L. Simon László képviselőtársamnak, jelzem, hogy amennyiben ennél vagy bármelyik napirendi pontnál valaki a zárjegy kérdéséhez szeretne hozzászólni, nem aktuális a dolog, tehát ezzel a kérdéssel ma nem foglalkozunk, és a jövőben sem fogunk foglalkozni vele. Köszönöm.

L. Simon László!

L. SIMON LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak azt szeretném mondani, hogy amit az előbb képviselőtársam elmondott a foglalkoztatási programok kidolgozása kapcsán, az azért is nagyon fontos, mert ugyan többen kértük a kormányzatot arra, hogy a szabad állami földek haszonbérbe adásánál ne csak az állattartás legyen támogatandó tevékenység, hanem a kertészeti kultúrák támogatása is, ez nem valósult meg. Az én választókerületemben, Fejér megyében, a Mezőföldön, nagyon sok gazda azért nem fog élni azzal a lehetőséggel, hogy a településükön meglévő szabad földeket bérbe vegye, mert állatot nem akarnak tartani, ezzel szemben kertészeti kultúrát létesítenének, tehát gyümölcsöst, esetlegesen szőlőt telepítenének, ami legalább akkora foglalkoztatást hozna, mint amekkora foglalkoztatást hoz az állattartás, és közben a benne lévő nyereségtartalom nagyobbak ígérkezik, mint az állattartással elérhető nyereség.

Azért fontos tehát az a kérdés, amit képviselőtársam feltett, mert mindenképpen abba az irányba kellene elmennünk a kommunikációval is, hogy Magyarországnak érdeke az, hogy a szőlőtermő területek nagyságát növelje, már csak azért is, hogy munkahelyet teremtsen, és ilyen módon váltsa ki azt az importbormennyiséget, amit az olaszoknál érzékeltünk. Én személy szerint - minthogy 4,5 hektár csemegeszőlőm van - azt is el tudom mondani, hogy az olasz import nem csak a bor esetében okoz problémát. Idén az első osztályú augusztusi muskotályunkat, a palatinánkat szinte nem tudtuk eladni Magyarországon, noha 50 kilométeres körzetben nincsen rajtam kívül más csemegeszőlő-termesztő, éppen azért, mert a javarészt feketén bejövő, mindenféle papírok és engedélyek nélkül bejövő olasz szőlő olyan szinten árasztja el a nagybani piacot, hogy azzal nem vagyunk képesek árban versenyezni. Szerintem itt is van mit lépni és cselekedni.

ELNÖK: Köszönöm. A szakmai szervezetek részéről van kérdés, hozzászólás? *(Jelzésre:)* Jásdi István!

JÁSDI ISTVÁN (Pannon Bormíves Céh): Tulajdonképpen nagy meglepetésre azért nincs okunk, mert tavaly decemberben - bocsánat, meg kell nyomni a gombot - jegyzőkönyvbe vettük, hogy a tavalyi termés körülbelül az 55 százaléka volt az előző évinek, azt is jegyzőkönyvbe vettük, hogy hatalmas importnyomás várható, meg azt is, hogy a szakmai felügyeleteknek fel kell készülniük erre a helyzetre. 500 ezer hektoliter bor, ami valószínűleg beérkezett az év első két-három hónapjában, az 1500 kamion, 1500 kamion, amely itt rodeózott az utakon ellenőrzés nélkül. Senkinek nem jutott eszébe ez ebben az időszakban, tehát gyakorlatilag ebben az időszakban az ellenőrzés teljes mértékben csődöt mondott az országban.

Ezt az 500 ezer hektoliter bort 10-12 borászati vállalkozás importálja - nem létezik, hogy nem lehet 10-12 borászati vállalkozást ellenőrizni. Az is kétségtelen, hogy 500 ezer hektoliter bor Olaszország számára semmi. Ők zseniálisan oldják meg a piaci problémáikat, és nem lehet ezzel versenyezni. Egy olyan ország, egy olyan bortermelés, mint a magyar, nem versenyezhet egy olyan helyzetben, amikor az olasz piacnak az egyensúlyát úgy teremtik meg, hogy kiküldik a különbözetet, a fölösleget egy pufferpiacra. A pufferpiacon elérhető árak gyakorlatilag teljesen közömbösek, tehát nem üzleti kategória a magyar export. Annyiban üzleti kategória, hogy ez az 500 ezer hektoliter - meg valószínűleg a többi volt szocialista országba érkezett olasz export - egyensúlyt teremt az olasz piacon, ilyen módon lehet fenntartani az olasz borok piaci árát, és teljesen közömbös számukra az, hogy mennyiért kerül az piacra Magyarországon.

Ezt a régi világban dömpingnek hívták. Sajnos a dömping mint jogi kategória elfogyott, holott dömpingellenes szabályok nélkül ez ellen nem lehet fellépni a piacon. Más kérdés, hogy az ellenőrzés oldaláról - és itt elsősorban a volt OBI-ról beszélek - ez egy nagyon könnyen ellenőrizhető dolog lenne. 1500 kamiont meg lehet találni az úton. Mindenki tudta, a balatoni úton jártak a kamionok egy adott időszakban, és amikor már az összes kamion beérkezett, és mindenkinek tele volt minden hegesztőtartálya, akkor nyilatkoztak a nagy borászati vállalkozók, hogy idén is ugyanannyi borunk lesz, mint tavaly. Aki nem tudja ebből kiszámítani, hogy egy 50 százalékos termésből, csökkent felvásárlásból egy olyan szőlőpiacon, ahol nem akarnak felvásárlásiár-versenybe belemenni, csak egy módon lehetett a tavalyi mennyiséget megteremteni: hogyha olasz importtal feltöltötték a készleteiket.

Szembekötősdit játszunk, az az érzésem. Jó lenne, hogyha ezen egyszer túllépnénk, vagy becsukunk sokan még, akik nem olasz borból játszunk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az elnöklést átadom Horváth Istvánnak, mert hozzá szeretnék szólni.

(Az ülés vezetését Horváth István, az albizottság tagja veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon, elnök úr!

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Én két dologról tennék említést. Az egyik az, hogy akár Brüsszelben, akár a bortermelő régiók európai szövetségénél téma már az, hogy vita van a szőlőtelepítési tilalom feloldásáról, és ebben nagyon nagy lobbista többek között Olaszország, ahol, tudvalevő az adatok szerint, hogy 40 liter alá esik a borfogyasztás, az egyéves borfogyasztás, és valószínű, hogy abszolút az exportra bázíroznak. Ez tehát nekünk egy még nagyobb problémát jelenthet a jövőben, vagyis ki kell alakítanunk egy megfelelő álláspontot. Én a szakmai szervezeteknek ki fogok küldeni egy AREV-es kérdőívet, amelyet a régiók elnöksége készített pont ezzel a témával kapcsolatban, és nagyon kérem mindegyik szervezet képviselőjét, hogy ezt minél előbb juttassa vissza nekünk, legyen kedves, hogy így tudjuk

kifejteni az álláspontunkat, amely természetesen nem hivatalos, hiszen itt a tárgyaló fél a kormány.

A másik dolog pedig, hogy a legutóbbi, a borászattal kapcsolatos interpellációmban említettem a Natura 2000-est, ha már itt szóba jött az, hogy a szőlőterületeink növelése egy cél lenne. Itthon, belföldön az Országgyűlésben, illetve a kormánnyal való tárgyalás során határozott elutasítást kaptam, ami nem feltétlenül a kormány álláspontját tükrözi, az idézett mondat körülbelül úgy hangzik, hogy előbb lépünk ki az Európai Unióból, mint a Naturából. Viszont az Európai Parlament magyar néppárti képviselőitől kaptam egy olyan jelzést, amely szerint azért neki lehet futnunk ennek, hogy hogyan lehetne azt a luxust megszüntetni, hogy Natura 2000-ben vannak volna első osztályú, valamikor legendás bort adó területek. Ebben is kérném szépen a szakmaközi szervezetek állásfoglalását, hogy együttesen tudjunk fellépni. Ez valahol a piacvédelmet szolgálná. Egyrészt egyfajta deffenzíválás pont az olaszokkal vagy az Európai Unió más, Magyarországra bort exportáló bortermelő nemzeteivel szemben, a másik dolog pedig az, hogy a magyar szőlőterület növelésével kapcsolatban egy nagyon markáns és határozott álláspontot kell képviselnünk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést, parancsolj!

(Az ülés vezetését Tiffán Zsolt, az albizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm. Van-e egyéb hozzászóló ehhez a témához? *(Senki nem jelentkezik.)* A HNT részéről van-e reflektálás?

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Csak annyi, hogy kérdezte a képviselő úr, hogy mennyi a behozott olasz bor mennyisége. A nagy táblázatokban szerepel, hogy 231 ezer hektoliter a behozott olasz mennyiség a KSH szerint az első hat hónapban. Tehát óriási a különbség az olasz és a hazai statisztikai számok között. Egyébként annyit hadd mondjak még el, hogy nem feltétlenül kell ennek a terméknek ellenőrizetlennek lennie, bár ha ilyen nagy a számeltérés, akkor még ez is felmerül. Egyszerűen maga a tény borzasztó, hogy ezek a termékek ilyen mennyiségben itt vannak. És azért ne feledjük el, hogy Olaszországban ezek a termékek körülbelül olyan 20-25 tonna/hektáros átlagos hozamú, síkvidéki ültetvényeken, igen intenzív nagygazdaságokban, általában 1-2 millió hektoliter bor előállítására alkalmas gazdaságokban születnek, szóval ilyen nagyon gazdaságos körülmények között. Ha ugyanezt megnézzük, van egy táblázat, amelyben a várható termést számba vettük, ahol vannak termésátlagok. Magyarországon ha a 10 tonnát eléri valamelyik borvidéknek a termésátlaga, akkor a fenekünket verjük a földhöz. Tehát óriási különbség van a termelés intenzitása között.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e egyéb, a napirendi ponthoz kapcsolódó észrevétel? Amennyiben... *(Jelzésre:)* Van, Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Csak annyi, hogy én nyilván nem vagyok szakember, ezért kérem Horváth Csaba úr segítségét, ha nem most, akár később is, mert tényleg Laci, L. Simon László képviselőtársam is felvetette a foglalkoztatást meg a területet. Tehát ahhoz, hogy mi ebben egzaktak tudjunk lenni, és tudjunk az ágazatnak segíteni, kellenek ilyen összehasonlító adatok. Ha azt mondjuk, hogy ez a 528 ezer hektoliter, ha Magyarországra számítanánk, akkor az ennyi hektár, az körülbelül ennyi foglalkoztatás, tehát hogyha ilyen adatok is lennének, akkor jobban lehetne érvelni, és nem csak számokat puffogatnánk, mert több konkrétum lenne. Ha esetleg egy ilyen kidolgoznának a későbbiekben, és elküldenék nekünk, azt megköszönnénk. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még hozzászólás ehhez a napirendi ponthoz? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor ezt a napirendi pontot lezárom.

A termékleírásokkal kapcsolatos tájékoztató

Megnyitom a második napirendi pont tárgyalását, amely a termékleírással kapcsolatos tájékoztató. Úgy gondolom, hogy ez a szőlészet és a borászat szempontjából a jövőt illetően egy nagyon fontos dolog. Meghívtuk a Nemzeti Borakadémia képviselőit, akik egy előzetes tanulmányt készítettek az eddigi állásról. Szeretném megkérni a Nemzeti Borakadémia képviselőit, hogy mivel ott ülnek a sarokban, és nem nagyon látjuk őket, az előadói végre - ott van mikrofon - legyenek kedvesek leülni, és onnan szíveskedjenek megtartani az előadást. *(Megtörténik.)* Köszönöm szépen, megadom a szót. Nevet is legyenek szívesek mondani majd! És a jövőben mindegyik témában oda, az asztal végére kérem az előterjesztőket. Köszönöm. Mielőtt elkezdik a tájékoztatót, egy bemutatkozást kérnék szépen majd.

Dr. Kiss Eliza (Nemzeti Borakadémia Kft.) tájékoztatója

DR. KISS ELIZA (Nemzeti Borakadémia Kft.): Jó napot kívánok! Kiss Eliza vagyok. Jómagam a Nemzeti Borakadémia ügyvezetői tisztségét látom el. Szerencsés egybeesés, hogy a parlament Szőlészeti és borászati albizottsága éppen a projektvég zárónapjaiban hívott meg bennünket, hogy beszámolhassunk arról a tevékenységről, amely most már - mondhatom - közel egy éve teszi ki az életünk nagy részét. Szerencsés az, hogy jelentős borágazati szereplők előtt mondhatjuk el azt a típusú szakmai összefoglalót, amely az elmúlt időszak tudását és tapasztalatát tükrözi.

Mint ismeretes, egy évvel ezelőtt került kiírásra az Agrármarketing Centrum által az a pályázat, amelynek a nyerteseként országos koordinációt végeztünk a termékleírások kapcsán, együttműködve a 22 magyarországi borvidékkel, ami nagyon nagy dolog, illetőleg nagyon sok segítséget kaptunk mind szakmailag, mind egyébként a minisztérium munkatársaitól is.

A projekt szakmai zárása tulajdonképpen már júniusban megtörtént, amikor is egy miniszteri sajtóbeszélgetés keretében 11 nagyon vaskos kötetet adtunk át, amelyben összefoglaltunk minden egyes fontos eseményt, amely számunkra szakmailag úgy tűnt, hogy érdemes azt szélesebb nyilvánosságra hozni. De amint látszik, ahogy itt vagyunk, a szakmai zárás és a szerződésünk május végén megszűnt, de töretlen lelkesedéssel mindig van újabb és újabb mondandónk a témában. Az adminisztrációs zárás és nagyjából egy pár héttel ezelőtt történt meg.

Amit a projekt volumenéről érdemes tudni, az az, hogy a 22 magyarországi borvidékről a borvidékek által egy-egy szakértő lett kijelölve, akik végig szorosban együtt dolgoztak velünk, és 2-3 borvidékenként 11 térségfelelős segítette még a munkánkat. Tehát nagyjából 30-33 ember dolgozott a projektadminisztrációt leszámítva ezen a munkán.

A feladat nagy volt, mert nagyon későn tudtuk elkezdni - nem a mi hibánkból, mi nyilvánvalóan azonnal elkezdjük a feladatot, amikor megkaptuk -, és emiatt nagyon koncentráltan, nagyon összefogottan kellett dolgoznunk, át kellett esnünk bizonyos tűzkeresztségeken, a borvidékekkel el kellett ismertetni, hogy most itt vagyunk, és mi csináljuk ezeket a feladatokat, és együtt dolgozunk, hogy a közös siker meglegyen. Nagyjából olyan 100-150 megbeszélésen voltunk túl, rengeteg külföldi workshopot rendeztünk az Európai Bizottság azon tagjaival, szakértőivel, akik később majd ezeket a termékleírásokat véleményezni, elfogadni fogják. A termékleírások maguk nagyjából olyan 100-150 módosításon mentek keresztül, mire ez a 34 termékleírás megszülethetett, amelyről aztán a borvidékek döntöttek, és a miniszter úr elé terjesztették azokat.

Ami számomra nagyon fontos szakmailag, hogy a projekt során végig úgy működtünk együtt a borvidékekkel, hogy folyamatos volt a kommunikáció, nemcsak az érintetteknek

küldtük meg az adott szakmai anyagokat, ajánlásokat - legyen az érzékszervi leírás vagy borjogi és eredetvédelmi összefüggések -, hanem mindig mindenkinek mindent megküldtünk, hogy a tanulságokat közösen levonhassák, elemezhesék, és nyilván a saját borvidékekre adaptálva be tudják vezetni a termékleírásokba.

A most tárgyalt szakmai összefoglaló tulajdonképpen annak az egyéves munkának a szakmai lecsapódása, amely ugyan már nem volt a feladatunk, de úgy éreztük, hogy talán az egyik legfontosabb és talán alapidokumentum most ez a hazai borjogi és eredetvédelmi rendszerben, amely szépen országosan összefogja és ismerteti a szakmai tapasztalatokat. Ezt az albizottság elnökének elküldtem elektronikus úton, rendelkezésre áll, tehát bárki megismerheti, és a magáévá teheti a benne foglalt tapasztalatokat. Bízunk abban, hogy ez az anyag nemcsak nekik, hanem a minisztériumi kollégáknak és főként végső soron a döntéshozónak is lehetőséget ad majd arra, hogy ebben a szűk két hónapban, ami még a rendelkezésünkre áll a termékleírások európai uniós benyújtásáig, egy kis közös gondolkodásra, korrekcióra sor kerülhessen. És ne felejtjük el, hogy a termékleírások végső célja tulajdonképpen a közösségi bormarketing megalapozása! Úgyhogy ezzel együtt bízunk abban, hogy ez egy olyan alapanyag lehet, amelynek a mentén elkezdhetik majd a tevékenységüket a megfelelő szervek ennek a kommunikálására, és nyilván a fogyasztóknak is be kell mutatni egy kicsit szélesebb körben, hogy mit is jelentenek ezek az új termékkategóriák.

A részletes összefüggésekkel kollégám, Botos Ernő úr fogja folytatni. Köszönöm a figyelmet.

Dr. Botos Ernő (Nemzeti Borakadémia Kft.) kiegészítése

DR. BOTOS ERNŐ PÉTER (Nemzeti Borakadémia Kft.): Köszönöm szépen. Tisztelt Albizottság! Tisztelt Elnök Úr! Az én feladatomban - Botos Ernő Péter vagyok - az volt, hogy a termékleírások magyarországi borvidéki szakaszát szakmailag koordináljam. Egy rövid beszámolóban négy olyan területről, pontról szeretnék beszélni, ami talán érdekes és a jövőre nézve tanulságos lehet a bizottság tagjainak, az ágazat szakmai szervezeteinek és természetesen maguknak a borvidékeknek is. A borjogi következményekről, a munka szakmai jellemzéséről, néhány stratégiai pontról, valamint ennek a marketingvonatkozásairól szeretnék beszélni.

Még mielőtt ebbe belekezdnék hadd erősítsem meg Eliza szavait! Mi azért készítettük el a 11 kötetes beszámolónk mellett a rövid, 5 oldalas vezetői összefoglalót és a 100 oldalas szakmai összefoglalót, hogy a további munka során, decemberig a magyarországi előkészítő szakaszban, majd utána egy kétéves európai uniós szakaszban, ahol még lehet ezeket a termékleírásokat javítani, rendelkezésre álljanak azok a legrészletesebb információk, amelyeket a féléves munka során természetesen mi tudtunk összeállítani - ezt tehát mindenkinek a figyelmébe ajánlom -, és ennek megfelelően terjesztettük és küldtük szét ezt az anyagot.

Először a borjogi következményekről szólnék, hiszen ennek a munkának kétségtelenül van egy olyan pozitív hozadéka, hogy minden olyan név, amelyet a magyar termelők és az ágazat úgy gondolt, hogy akár OEM, tehát egy erősen termőhelyhez kötött borkörzetben, vagy OFJ-ben, egy lazábban termőhelyhez kötött borkörzetben meg kell védeni, úgy néz ki, hogy ez leírásra került, tehát ennek az európai jogi védelme ezáltal biztosítottá válik. Más kérdés, hogy ezeknek a neveknek, illetve a mögöttük lévő termékleírásoknak a milyensége okán egyik-másik termékleírásnál a szabályozást esetleg javítani kell. Ezek a nevek a borvidékek által használt nevek, illetve az OFJ-kategóriában korábbi tájborokhoz használt neveket, véleményem szerint az ágazat többé-kevésbé gondosan, jól és stratégiaileg is megfelelő választotta ki, tehát a munkának ez a része megnyugtató, és innentől van egyfajta jobbiztonság, ami alapján a borvidékek és az OFJ-körzetek dolgozhatnak.

Néhány mondatot hadd mondjak a munka szakmai jellegéről! A borvidékek nagyon különböző stílusban, módszerrel és alkalomadtán színvonalon tudták ezt a munkát elvégezni, egyszerűen azért, mert nagyon eltérőek voltak az előzmények. Azt tudni kell, hogy a borvidékek alapját képező minőségi borok szabályozása jelentősen eltért a most az Európai Unió által megkövetelt, OEM-hez kötött szabályozástól, hiszen az egy nemzeti szabályozás volt, ágazaton belül, tudjuk, alkalomadtán ez egy picit laza szabályozás volt, míg egy termőhelyhez kötött, specifikus, egyedi borvidéki szabályozást kellett leírniuk az OEM-szabályozásoknál. Ezt a váltást nem mindegyik borvidék tudta elég gyorsan feldolgozni, nem mindenki tudta a specifikus szabályozását elkészíteni, sokakban benne volt a lendület, hogy egy nemzeti általános szabályozás adaptálását végezzék csak el. A másik probléma abból adódott, hogy sok kis borvidékünk van, és ezek a borvidékek nehézségekkel küszködtek, elsősorban azért, mert - érhetően - kevesebb volt az a szakember, akik ezt a munkát függetlenül időben el tudták végezni, másrészt pedig - szintén érthető módon - egy kis borvidék könnyebben alakul egy vagy két birtokdomináns körzetté, ahol egy-egy birtok jobban érvényesíti az akaratát, tehát kevésbé borvidéki szabályozás, alkalomadtán egy-két esetben inkább birtokhoz kötött szabályozás alakulhatott ki.

Gondot okozott néhány esetben az a szabályozási technika, amit az Európai Unió megkíván, ami jelentősen eltért a mi korábbi szabályozási technikánktól vagy kultúránktól. Egy-két példát mondok anélkül, hogy az összeset felsorolnám, hiszen ez a tanulmány azt tartalmazza. Nagyon nehezen szoktuk meg, hogy az Európai Unió alsó-felső határértékes szabályozást kíván, tehát a boroknál jó lett volna az alsó és felső alkoholtartalom, édes boroknál az alsó-felső cukortartalom. Ez a mi szabályozási gondolkodásunkban nem volt, mi általában mindig minimumértékeket adtunk meg. A jövőben valószínűleg át kell állnunk erre a gondolkodásmódra, ez egy nehezebb és egyébként szigorúbb szabályozási mód.

Szintén nehéz volt megszokni a versenysemlegesség gondolatát vagy legalábbis a szabályozásban ennek az alkalmazását. Szintén mondok egy példát: több borvidék jelölt ki dűlőket arra vonatkozóan, hogy a borai dűlőjelölést kapjanak, de ezt nem az egész borvidékre tette meg, hanem csak kis körzetre, ahol ezt kérték. Az Európai Unió azt gondolja, hogy ha dűlőjelölés van, azt vagy mindenkinek biztosítani kell bizonyos szabályozások mellett, vagy pedig ezeket a dűlőjelöléseket javasolták később bevezetni, amikor ennek a háttére tisztázódott.

Számomra emocionálisan és a múlt alapján érthető módon sok borvidék azzal a lendülettel készítette el ezeket a termékszabályozásokat, hogy minden vagy a legtöbb meglévő borkategória, bornevezés benne legyen ezekben a termékszabályozásokban, hogy lehessen OEM-borként használni ezeket a különböző borászati kifejezéseket. Ugyanakkor ez egy picit lazította vagy legalábbis ellentmondott annak az igénynek, hogy ezek a szabályozások nagyon karakteres területi és termékszabályozásokká fejlődjenek.

Összességében azt mondhatjuk, hogy a nevek megtartása mellett jó néhány borvidék, ahol voltak előzmények például védett eredetű borok szabályozásával, és amely szabályozás nagyon hasonlított, és bevezetője volt ezeknek a mostani európai uniós termékleírásoknak, ezek a borvidékek jó fejlettségi állapotban tudták leadni a termékszabályozásokat, annak ellenére, hogy egy-két helyen ott is vannak még szakmai polémiák, kérdések, viták, de azok mind a magyar, mind az EU-szakaszban könnyen orvosolhatóak. Ahol viszont nem voltak előzmények, azok sajnos nem rendelkeztek azzal az idővel, hiszen egy ilyen fejlesztési munkához körülbelül másfél-kétéves intenzív fejlesztésre lett volna szükség, hogy tökéletes vagy ahhoz közeli munkát tudjanak letenni, de nekik nem volna szabad megállni a munkával, és magyar EU-s szakaszban ezeket a hiányosságokat pótolni lehet.

Egy-két stratégiai fontosságú kérdésre hadd hívjam fel a figyelmet! Ezekkel a mostani termékleírásokkal szándékoltan 29 OEM-körzet jött létre, amely a mostani nomenklatúránk szerint 29 borvidéket jelent, ezt szeretném hangsúlyozni, hiszen ezek nem rendeződtek

hierarchiába, ezek egymás mellé rendelt körzetek, ez 29 borvidéket jelent ennek minden borjogi, intézményi következményével együtt, és 5 OFJ-körzet jött létre, amely különösebb gondot nem okoz. Ez az egyik. A másik, hogy jelen pillanatban, hogyha én a termelői szándékokat nézem, illetve azt a lendületet és azt a koncepciót, amellyel ezeket a termékleírásokat feltöltötték, akkor a termelők, én úgy érzem, nagyjából, legalább 70-80 százalékban OEM-borokat szeretnének előállítani, 10-20 százalékban OFJ-borokat és csak 10 százalékban termőhely-, illetve földrajzi eredetjelzés nélkülit. Ezt egy kicsit túlzónak érzem, a termelők valószínűleg még nem jöttek rá annak az ízére, hogy az OFJ-, tehát a lazább termőhely-determináltságú borokkal a piacon mit lehet kezdeni. Ez valószínűleg a következő években le fog tisztulni, és akkor talán a három nagy borkategória közötti arány is finomodni fog.

Végezetül egy-két gondolatot hadd mondjak el ennek a marketingaspektusáról, hiszen az egész európai uniós borreform, illetve a termékleírások gondolata is azért alakult ki természetesen, hogy versenyképesebb borok szülessenek, ehhez viszont az kell, hogy ezeknek a kategóriáknak nemcsak a definíciójában, hanem piaci céljaiban is ezeket a finomításokat, javításokat és legfőképpen egyszerűsítéseket tegyék meg az elkövetkezendő egy-két-három évben, hiszen a termékleírások egy-két része ma még kicsit bonyolult, túl összetett, ezek az elkövetkező időkben valószínűleg egyszerűsödhetnek, és egyszerűsödniük is kell. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e hozzászólás? *(Jelzésre:)* Horváth Csaba, tessék!

Kérdések, válaszok, hozzászólások

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon sajnálom, hogy ezen a mai ülésen a Bor Eredetvédelmi Tanács képviselője nem tud jelen lenni, hiszen a Bor Eredetvédelmi Tanács végzi a második félévben ezeknek a termékleírásoknak a kezelését, mert - nem pontos az elhangzott dolog - nincs még beadva egyetlenegy termékleírás sem, mivel azokat a termékleírásokat, amelyek elkészültek, jelentős mértékben át kellett dolgozni. Úgyhogy én azt javaslom, hogy ennek a témának a kiegészítéseként az ő véleményüket is meg kellene hallgatni, hogy mi a bánatnak üléseznek hetente, és miért próbálnak vért izzadva munkát végezni ahhoz, hogy egyébként december 31-éig valóban be lehessen nyújtani ezeket a termékleírásokat. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. *(Dr. Kiss Eliza jelzésére:)* Tessék!

DR. KISS ELIZA (Nemzeti Borakadémia Kft.): Köszönöm szépen. Röviden reflektálva: gondolom, hogy még a következő két hónapban is rengeteg munka van ezekkel, ezek olyan állapotban vannak, ahogyan a borvidékek közgyűlései elfogadták, ahogyan a borvidéken tevékenykedő emberek jónak látták. Akik tehát a szakmai ajánlást nem fogadták el, azoknak továbbra is állnak azok a dokumentumok, amelyek nálunk megtalálhatóak, és mi pont azért vagyunk, hogy tudjuk ezt a munkát segíteni, ahogy tettük eddig is. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Ezzel kapcsolatban egy technikai információ: a decemberi ülésünkön valószínűleg elő tudjuk szedni ezt a témát, és akkor az Eredetvédelmi Tanács, illetve a Nemzeti Borakadémia képviselőit is meghívjuk. Bármilyen javaslat van esetleg a HNT részéről, amely felmerül itt a megbeszélés során, az még hozzájöhethet ehhez a napirendhez, ehhez a jövőbeni napirendhez. Azt gondolom, hogy itt még semmi sincs lezárva, úgyhogy tudunk erről beszélgetni.

Van-e még hozzáfűznivaló? *(Jelzésre:)* Tornai Tamás, MSZBSZ, tessék!

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Hölgyeim és Uraim! Kérdezni szeretnék. Volt alkalmam megismerni ezt az anyagot, és amit itt az asztalon is látok, az egy nagyon jól strukturált, nagyon jól megszerkesztett anyag, viszont egy csomó kérdést vet fel, tulajdonképpen azok a megfogalmazások, azok az összeállítások - még ha következtetést nem is von - óhatatlanul felvetnek kérdéseket. Dr. Botos Ernő Péter említést is tett ezekről a kérdésekről. A kérdésem az lenne, hogy mennyire voltak együttműködők az egyes borvidékek, mennyire értették meg ennek a jelentőségét, mennyire érezték annak a fontosságát, hogy egyfajta piaci célt kell szolgálni, mert ennek a munkának az igazi értelme számunkra az, hogy szolgálja az ágazat szereplőinek a hosszú távú érdekeit. kormány

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a Nemzeti Borakadémia részéről Botos úrnak.

DR. BOTOS ERNŐ PÉTER (Nemzeti Borakadémia Kft.): Köszönöm. Ennek a részleteibe azért nem mentem bele, mert - ahogy említettem - rendkívül változatos volt a kép. Voltak olyan borvidékek, amelyek korábbi munkájukat folytatva nagyon szépen elérték a céljukat, kezdettől fogva együttműködők voltak; volt egy-két olyan borvidék, amelyik majdhogynem a nulláról kezdte a munkát, merthogy nem volt előzménye, és nagyon nagy nehézséget jelentett egyáltalán ennek az EU-borreformnak egyáltalán a terminus technicusait bevezetni vagy elmagyarázni, esetleg az értelmét is felvázolni. Nagyon függött a borvidékek együttműködése a jelen lévő szellemi potenciáltól. A nagy borvidékek általában mindig könnyebben tudták azokat az embereket biztosítani, nagyon jellemző, hogy például az általunk szervezett európai boruniós szakember workshopjára sem tudott például mindegyik borvidék eljönni, pedig ott aztán nagyon lényeges, tételesen megmagyarázott elvárásokat ismerhettek volna meg. Summa summarum nagyjából egyharmad-egyharmad-egyharmad csoportba tudnám sorolni a borvidékeket, amelyek nagyon jól, viszonylag jól, illetve gyengébben tudták ellátni a feladatot, nem mindig azért, mert együttműködés-képtelenség volt, az két-három borvidék esetében jelent meg csak ilyen erősen. Köszönöm szépen, ha válasz a kérdésre.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e egyéb hozzászólás, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Akkor - ahogy említettem - a decemberi egyik ülésünkön ezt a témát még elővesszük. Hogyha nincsen észrevétel és hozzászólás *(Senki nem jelentkezik.)*, akkor ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönöm szépen a Nemzeti Borakadémia részvételét és tájékoztatóját.

A szakmaközi szervezet létrehozásával kapcsolatos tájékoztató

Következik a harmadik napirendi pont, amely gyakorlatilag az albizottság működése óta folyamatosan téma volt itt, és azt gondolom, az egész országban is, és magát a borásztársadalmat, magát az ágazatot élénken foglalkoztatja, ez pedig nem más, mint a szakmaközi szervezet létrehozása. Ugyanis túl azon, hogy véleményem szerint a magyar borászat nagyon szétaprózódott, és szükség van olyan reformokra, amelyek nemcsak itthon jelenítik meg a szakma egészét megfelelő módon, hanem a világban is egyfajta sokkal egzaktabb képet kapunk a magyar borászatról, ehhez valószínűleg feltétlenül szükséges az, hogy egy hatékonyan működő szakmaközi szervezet létrejöjjön. Az utóbbi hetekben-hónapokban folyamatosan hallani pozitív jeleket arról, hogy az MSZBSZ, a Pannon Bormíves Céh, a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa és a Vindependent elkezdte a tárgyalásokat - gondolom, hogy erről már tájékoztatták a minisztérium, a Vidékfejlesztési Minisztérium képviselőit is. Most itt van a lehetőség, hogy végre elinduljon az az egyeztetés és az

albizottság tájékoztatása, hogy hogyan áll jelenleg ez a folyamat, milyen álláspontokat képviselnek az egyes szervezetek, és mikorra várható, hogy megszületik egy olyan alapdokumentum, amelynek köszönhetően ez a szakmaközi szervezet elindul.

Úgy látom, hogy az MSZBSZ készült egy anyaggal, illetve nem tudom, hogy ez közös anyag-e. Innentől kezdve a sorrendet illetően azt mondanám, hogy szeretném megkérni mind a négy szakmai szervezetet, hogy fejtse ki az álláspontját, de önök döntsék el, hogy ki kezd, aztán természetesen mindegyik szervezet részéről kérnék szépen egyfajta állásfoglalást. Tessék! Nem tudom, ki kezd. *(Tornai Tamás jelzésére:)* MSZBSZ, Tornai Tamás, tessék!

Tornai Tamás (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége) tájékoztatója

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): *(Tájékoztatóját vetítéssel kíséri.)* Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Hölgyeim és Uraim! Az anyag egy közös munka eredménye, ami nem azt jelenti, hogy az itt kivetítendő szavak közösek, de a tartalom mindenképpen közös. Mindenekelőtt szeretném megköszönni mindazoknak a személyeknek, szervezeteknek az eddigi tevékenységét, akik ebben részt vettek, merthogy néhány esztendeje dolgozunk ezen az ügyön, ami mutatja azt is, hogy ezt fontosnak tartják a szakmai szereplői, és reméljük, hogy ennek előbb-utóbb a gyümölcse is megszületik.

Hogy miért is foglalkoztunk ezzel a történettel? Kivetítettem néhány kérdést, mert nem arról van szó, hogy nincs elég szervezet, és nem arról van szó, hogy külön-külön esetleg egyes részfeladatokat ne tudnának ezek a szervezetek elvégezni, vagy nem arról van szó, hogy nincs jobb dolgunk, mint egy ilyen új szervezetet létrehozni, vagy nem arról van szó, hogy nem tudjuk, mit kellene csinálni, és pótcselekvésként akarunk létrehozni egy ilyen szervezetet, és nem arról van szó, hogy másutt már működő példákat akarnánk követni, de azért ez egy kicsit közelebb áll az igazsághoz.

Tulajdonképpen van egy kényszer. Ezt a kényszert sok minden generálja, az előzőekben elhangzottak is mutatják, hogy van mit tennünk az ágazatban. Itt felsoroltam néhány dolgot, amelyek egy kicsit kézzelfoghatóbb kényszert mutatnak, hiszen Magyarországon 1990 után egy nagyon intenzív koncentrációja ment végbe a kereskedelemnek, és tulajdonképpen ugyanezzel egy időben a termelés nagyon erősen szegmentálódott. A kettő között nem alakultak ki olyan szerveződések, eszközök, amelyek igazán össze tudták volna kapcsolni, ez talán az egyik fontos oka annak, hogy a hazai borágazat jelentős piacokat veszített. Az, hogy piacokat veszített, egy dolog, de azt is nagyon fontos megjegyezni, hogy tulajdonképpen korábban - és ez talán még az uniós csatlakozásunkig, 2004-ig is így volt - egy egyfajta keresleti piacról léptünk át, szinte azonnal, egy túlkínálati piacra. Ez azt is jelentette, hogy nem volt idő, hogy a termékeinket, a borainkat akként tudjuk pozicionálni, hogy azok stabilan a piacon tudjanak maradni. És tulajdonképpen koncentráltunk egyfajta minőségi fejlesztésre, és kétségbevonhatatlan, hogy a magyar borok minősége nagyon-nagyon komoly fejlődésen ment keresztül, de természetesen ennek költségvonzatai is vannak, ezeket a költségeket azonban a piacon - mert más eszközökkel kellett volna megcsinálni, mint amelyeket korábban használtunk - nem tudtuk érvényre juttatni.

A másik, ami fontos dolog, hogy sokszor elhangzik felvetés a hamisításról, az ellenőrzésről, sok minden egyébről, de a fő problémát tulajdonképpen az jelenti, hogy azt sem tudjuk igazán, hogy mi az a fogyasztói piramis, amelybe a mi termékpiramisunkat be kellene illeszteni. Ezeknek a meghatározása egy komoly munka. Nagyon komoly munka az az oktatás, amellyel a termelésben részt vevőket tájékoztatni tudjuk arról, hogy tulajdonképpen mit is kellene tennie. Nagyon komoly munka és igény, hogy a szőlőtermelés és a -feldolgozás közötti diszharmoniót próbáljuk egy kissé harmonikusabbá tenni, ennek kell hogy legyenek szervezeti keretei. És ideértem még, illetve jeleztük még, hogy ez a beszélgetéseinkből, az elhangzottakból egyfajta szintetizálás, tehát nem arról van szó, hogy ezek a gondolatok az én

kütfőmből emelkedtek volna ki, hanem a beszélgetéseink során elhangzottakat kívántam összefoglalni. Ugyanis amiket ma is hallottunk az előzőekben, azok között érzésem szerint nagyon sok a panasz jellegű megnyilatkozás, nagyon sok az olyan, ami tulajdonképpen valamilyen külső megoldást vár valakitől. Meggyőződésünk szerint a megoldást elsősorban nekünk saját magunknak kell megtalálnunk, hiszen egy létrehozandó szervezet akkor ér valamit, hogyha annak van hasznos terméke. Ez a hasznos termék - majd erről szólok még egy-két szót - azt kell hogy szolgálja, hogy a hazai borászati vállalkozások az érdekeiket sokkal jobban érvényre tudják juttatni, és hogy nem mindig valakivel szemben, az tulajdonképpen egyszerűen csak annyit jelent, hogy az eligazodással, hogy tudjuk, merrefelé megyünk, ne a falakat akarjuk áttörni, hanem az utat próbáljuk meg megtalálni.

Kinek fájnak ezek a problémák leginkább? Természetesen az ágazat szereplőinek. Megértettük, közösen, hogy itt tulajdonképpen nem arról van szó, hogy az ágazat egyes szereplői jelentik egymásra nézve a legnagyobb veszélyt, a legnagyobb veszély tőlünk egy kicsit kijebb áll, az a környezet, amelyben nekünk tevékenykednünk kell.

Tudjuk, hogy felére csökkent a magyar termőterület, a termelés csökkenés ennél nagyobb, és lényegesen nagyobb az a veszteség, ami a vidéket érte, amely óriási jövedelemhiányban szenved, csak a borászati ágazattal kapcsolatosan a munkahelyek döntő többségét elveszítette, az ágazat ezt nem tudja adni, egyszerűen mert csökkent a volumene. És az is fontos, hogy ezt a jövedelmet a vidéki emberek zsebe veszítette el, ennek a hatása, eredménye nagyon jól látszik, elég csak a falvakon végigmenni, látjuk az eredményét. S tulajdonképpen azt is fel kell vetni, hogy látjuk, a világgazdaságban mi zajlik, és előbb vagy utóbb az a jelentős támogatási volumen, amely az agráriumba érkezik, vélhetően csökkenni fog a jövőben, és ez a csökkenés nyilvánvalóan tovább fogja fokozni a veszélyeket.

Hogy ki tartozik felelősséggel azért, hogy ezek a veszteségek, gondok kialakultak? Meg vagyok győződve róla, hogy mi magunk vagyunk a felelősek, az egyes termelők is felelősek, felelősek azok az országos hatáskörű szervezetek, amely szervezeteknek a programját ha elolvassuk, mindegyikben benne van, hogy pont ellenkező irányba akarnak haladni, mint amit egyébként tényszerűen látunk magunk körül. És azt gondolom, hogy felelősek a regionális szervezetek és a szatellit szervezetek is, nagyon sok olyan szervezet alakult ki a borászat körül, amely célul tűzte ki, hogy támogatja meg segíti a maradék hazai borászatot, de ennyi segítő között egy lefelé menő tendenciát látva, azt gondolom, megállapíthatjuk, hogy a hatékonyságunkkal valami baj van. És azt gondolom, hogy felelős a politika is, hiszen nem tudott összefogni, nem tudott összehangolni különböző tényezőket úgy, hogy ezeket a problémát orvosolni lehessen.

Lehet-e megoldás ezekre a bajokra egy új szervezet? Meg vagyok, meg vagyunk győződve arról, hogy igen, akkor, hogyha képes teljesíteni a küldetését, és ha egy ilyen szervezetet nem célként, nem azért csináljuk meg öncélúan, hogy legyen, hanem ha azt eszközként fogjuk használni. S mi az a küldetés, amit tulajdonképpen teljesíteni kell? Elsődlegesen az, hogy javítsa az ágazat szereplőinek a helyzetet; ha ebben nem javít semmit, akkor semmit sem fog érni. Eredménye akkor lesz, hogyha ténylegesen segíteni fog. Az ágazatban különböző erőforrások léteznek, ezeket össze kell hangolni, mert egyébként a sok halkán és gyengén hangzó sikolyból sosem fogja senki kiérezni, hogy itt egy haldoklót kellene megmenteni.

Illeszkedni kell az országos programokhoz. A képviselő úr említette itt a foglalkoztatási alapok felhasználását, és így tovább. Nagyon sok olyan program létezik, amely nem ágazatspecifikus, viszont az ágazat tevékenységeit segítheti, de ezeket érvényre kell juttatni, ezeknek a pozícióját meg kell határozni. És az is fontos, hogy amikor az erőforrásokat az ágazatban próbáljuk megőrizni, akkor ezeknek a felhasználása hatékony legyen, tehát oda kell hatni, hogy a támogatások, amelyek az ágazatba kerülnek - példaként: nem mindegy, hogy Tarcalon minden negyedik házban építünk egy palackozót, és azt gondolom, hogy habár

az egyes termelők célja világos és érthető volt, de ha ebben nincs összhang, akkor látjuk, hogy azok az erőforrások, amelyeket erre használtak fel, hiányozni fognak mondjuk a telepítéseknél vagy éppen más egyéb eszközöknél, ezért fontos ez a dolog -, hogy ezeket az erőforrásokat jól hasznosítsuk.

Fontos, hogy legyen egy egységes képviseleti rendszer. A képviseleti rendszer azt is eredményezheti, hogy el tudjuk juttatni azokat a közösen kiírt szándékokat, amelyekre egy döntéshozó véleményt tud adni, és meg is tudja fogadni. Ezt akkor fogja tudni megtenni, hogyha kész megoldásokat tudunk szolgáltatni, tehát nem egyes problémákat felvetni, hanem azokra a problémákra megoldási javaslatot adni, ismerve annak a rendjét, hogy miként lehet ezeket érvényre juttatni, ezeket az utakat kell végigjárni, alkalmazva, felhasználva többek között olyan számunkra kedvező szervezeteket, mint például ahol most ülünk, a Szőlészeti és borászati albizottságot, amely, azt gondolom, rendkívül fontos. De nem lehet ezt akként megcsinálni, hogy a különböző, ágazaton belüli szegmensek a véleményüket próbálják eljuttatni, és azok nincsenek összhangban, ez nem lehet, és nem is szabad elvárni a döntéshozóktól, hogy ebben próbáljanak meg ők valamilyen rendet vágni, mert látszik, hogy akkor valahol érdeket sértenek, és nem biztos, hogy ezt jól fogják tudni majd megtenni.

Ideírtam, hogy biztosítani kell a fejlődéshez szükséges külső tényezőket. Nagyon sok olyan tényező van, amely kapcsolódik az ágazathoz, de nem közvetlenül ahhoz tartozik. Megemlíthetném itt például az oktatást, de sok minden egyebet is idesorolhatnánk.

Hogy mi az, amit még összehoztunk, mi az a forma, amelyben, mi úgy gondoljuk, a szervezetet fel lehet építeni? Itt egy, a szokásoktól eltérő formát alkalmaztam, mert azt gondolom, hogy a legfontosabbak a piaci szereplők, ha ők jól élnek, ha ők jól működnek, akkor mindenki boldog lesz, ha nem, akkor ez nem fog megvalósulni, és nem az elnökség a legfontosabb, hanem a szereplők a legfontosabbak. Ezek a szereplők létre tudják hozni a saját csoportjukat, ezt nyilván azon szakmai szervezetek - amelyeknek a képviselői, vezetői itt ülnek - közötti elhatározásban az élére állnak ezeknek az egyes csoportoknak, amelyekbe nyitottan, szabadon léphetnek be a piaci szereplők. Ezekből a csoportokból a szervezeti rend szerint elhatározott számban delegálhatnak a csoportok a közgyűlésbe tagokat, ez a közgyűlés választja meg az elnökséget, amely a tényleges irányítást végzi, a tevékenység folytatására pedig az ügyvezetés lesz a jogosult és köteles.

Egy fontos dolog még, hogy mi az, amit a fókuszban kell tartani. Hogy felülről nyitott legyen a szervezet, hogy ne keletkezzen demokratikus deficit, én meg vagyok győződve arról, hogy akkor is demokratikus deficit keletkezik, hogyha mindenki mindenhol egységesen és azonos mértékben szavazhat, mert az egyáltalán nem mutatja meg az ágazat szereplőinek a jelentőségét. Meg kell őrizni azt az egyébként nagyszerű dolgot az ágazat és a vidék számára is, hogy a borászat az, ami a leginkább vonzza a magas szellemi képzettségű szakembereket, az ő szerepük a vidéken nemcsak a borászatot szolgálják, hanem a társadalom egyéb részeinek a fejlődéséhez is nagyban hozzájárulnak. És a borászatot elsődlegesen a jövedelemtermelő képessége fordíthatja növekedési pályára, nem más, az tehát egy nagyon fontos fókusz, hogy arra tekintünk, hogy miként tudunk jövedelmező módon működni az ágazatban. ...Azt látom, hogy egy-két dolgot kétszer is leírtam.

Köszönöm szépen a figyelmüket, és tisztelt elnök úr, képviselő urak, kérjük a segítségüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Javaslom, hogy ülési sorrendben haladjunk így a HNT véleményét kérném szépen elmondani a szakmaközi szervezet kapcsán - természetesen ha van. Horváth Csaba!

Kiegészítések

Horváth Csaba (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa)

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Közös és egyeztetett véleményt jelenített meg Tornai úr az előadásában. Azt én csak annyival szeretném kiegészíteni, hogy a HNT határozatban fogadta el azt a szándéknyilatkozatot, amelyben a közös munkát megkezdtük, és reméljük, hogy annak minél hamarabb jelentkezik esetleg az eredménye a kialakult szervezetben. Ezen dolgozunk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A Vindependent részéről Molnár Péter elnök úr!

Dr. Molnár Péter (Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége)

DR. MOLNÁR PÉTER (Vindependent Magyar Független Szőlő- és Bortermelők Országos Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Albizottság! A Vindependentnek régi vágya volt a szakmaközi szervezet létrehozása, hiszen mi a CEVI-n, az európai társszerveinken keresztül jól látjuk, hogy Európában ez hogyan működik sikeresen, és hogyan strukturálja, hogyan szervezi meg a szakmát önmaga. Ez egy régi kényszer volt a szakmán, tudtuk jól, hogy meg kell tennünk ezt a lépést, viszont ennek nem voltak korábban keretei - hál' istennek most már ez is megvan -, és hangsúlyozom, hogy rendkívül fontos az a lépés, amelyet megtettünk augusztus 12-én, amikor a jelen lévő négy szervezet aláírta ezt a szándéknyilatkozatot, hiszen abban mindenki deklarálta, hogy a magyar szakmának igenis megvan az a metszete és azok a közös érdekei, amelyek a korábbi, akár magas szintű kommunikációkkal szemben is összefogottak, ezzel deklarálta ezt a szakma, és innentől tovább tudunk lépni.

Tulajdonképpen ebből a jól összefoglalt nyilván anyagból látszott, hogy mik a célok, mik az alapvető fontosságú dolgok, ezt most nem erősítem meg, mert ugyanezt gondoljuk mi is. Magyarország nagyon más, mint az európai példák, viszont a cél ugyanaz. Nálunk a struktúra ennek az 5 évtizednek köszönhetően, amit magunk mögött tudunk, máshogy alakult. Megvolt ugyanaz a tradíció, mint több európai országban, pont a mi szegmensünkben, a független szőlő- és bortermelők szegmensében volt ez a legerősebb, alapvetően azok a termelők tették ki Magyarország nagy részét, akik a szőlőtőkétől a palackozott borig önmaguk kontrollálják a termelést, és garanciát vállalnak a minőségért. Ez már a történelem. Most viszont egy olyan helyzet előtt vagyunk, amelyben a szakma dolga az, hogy ezt a lépést megtegye, hál' istennek jól zajlanak a tárgyalások. Amit mi az elejétől hangsúlyoztunk - és ez nagyon fontos volt számunkra -, hogy a szakma minden érdekképviselője és szereplője vegyen részt benne, amely országos lefedettségű, viszont egy nagyon jó strukturáltsággal, mert mi tényleg valós munkát szeretnénk. Több olyan szervezet működött korábban a magyar borászatban, amely bebizonyította, hogy különböző okok miatt működésképtelen, tehát a mi véleményünk az, hogy egy olyan szervezetben veszünk részt szívesen, amely jó strukturáltsággal hatékonyan tud akár érdeket képviselni, akár struktúráját kialakítani önmagában belül, de ezek a tárgyalások, hangsúlyozom, jól állnak.

Amit mi nagyon szeretnénk elérni - és ez a javaslatunk is volt -, hogy mindamellert, hogy ez egy nyitott rendszer, és mindenki számára hozzáférhető, vigyünk a rendszerbe egy olyan konszenzuskényszert, amely előremutató. Ez egy jó értelemben vett konszenzuskényszer, egy abszolút demokratikus alapon működő, hiszen - ahogy már korábban is hangsúlyoztam - a szakmában megvannak azok az átfedések, metszetek mindenki részéről, minden egyesület és szervezet részéről, amelyeket meg kell találni, és pont az első napirendi pontból kiválóan kiderült - ez csak egy tükör volt, amelyet magunk elé tartottunk az utóbbi közel egy év működéséről -, hogy hol tartunk. Én azt gondolom, hogy tényleg a 24. óra

legvégén vagyunk, hogy ezt meglépjük, és nagyon bízom benne, látva a tárgyalások hatékonyságát és állását, hogy közeljövőben meg tudjuk alakítani ezt a szakmaközi szervezetet. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Jásdi István elnök úr a Pannon Bormíves Céh részéről!

Jásdi István (Pannon Bormíves Céh)

JÁSDI ISTVÁN (Pannon Bormíves Céh): Sok hozzáfűznievaló nem maradt. A céh elnöksége a héten jóváhagyta ezt a koncepciót, tulajdonképpen nagyon kevés pontban maradtak nyitott kérdéseink, és miután a kollégák kiegészítették a számomra, számunkra legfontosabb konszenzuskényszeres megoldásokkal, illetve ennek a felvetésével, még egy dolgot kell megoldanunk, ami az eddigi tárgyalásainkon nem oldódott meg: azt, hogy egy nyitott egyesületet mégis elfoglalhatatlanná kell alakítanunk a szakmai ellenségei számára. Meg kell tehát oldanunk azt, hogy például olyan, a szakmához közeli érdekcsoportok, amelyek a mi érdekeinkkel ellentétes érdekeket képviselnek, ne foglalhassák el ezt a nyitott szervezetet. Ennek vannak talán jogi megoldásai, de mi még keressük. Úgyhogy itt tart a dolog. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadnám az elnöklést Horváth István képviselőtársamnak, mert hozzá szeretnék szólni.

(Az ülés vezetését Horváth István, az albizottság tagja veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsolj, elnök úr!

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Köszönöm szépen. Tornai Tamás az előadása végén választ adott a politikát illető felvetésre, mármint hogy a politikai is hibás, azzal, hogy elmondta, hogy gyakorlatilag ilyen oldalsó utakon voltak kísérletek bizonyos, az ágazatot érintő kérdésekben, és amikor valaki valakivel valamilyen megoldáson gondolkodott, közben egy másik lobbierő azt próbálta vagy leverni, vagy pedig módosítani, úgy, hogy nem volt egyeztetés. Én ezzel kapcsolatban szeretném kérni az elnök urat, hogy legyen szíves visszahozni a táblázatot, és a szervezeti felépítést még egyszer kivetíteni a falra.

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): *(Hangosítás nélkül:)* Bocsánat, azt hittem, hogy ott van, de mindjárt meg fog jelenni, mert én itt a képernyőn látom, csak a vetítőnek kell még egy kis idő. Felsejlik, talán látható is lesz hamarosan.

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Köszönöm. A kérdésem az - most még nem látszik, hogy én vak vagyok-e vagy mégsem -, látható balról jobbra, hogy szőlőtermelők, bioorganikus termelők, borászatok és kereskedelem. Tudjuk azt, hogy a négy szervezet, a Vindependent, a Pannon Bormíves Céh, amely túlnyomórészt a családi gazdaságokat, a kis- és közepes termelőket képviseli, az MSZBSZ, amely a nagyobb mennyiségeket produkáló cégeket képviseli, és az HNT, amely gyakorlatilag egy majdnem kötelező tagsággal járó, több tízezer fős termelői csoportot érint. Az a kérdésem, hogy ott, a felső sorban ki kit képvisel.

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Odaírhattam volna a négy szervezetet is. Tulajdonképpen ez a négy szervezet vállalta magára azt, hogy közreműködik abban, hogy ez a szerveződés ténylegesen létrejöhessen. De hogy én most ott melyikhez melyiket fogom hozzárendelni, az a mi még hátralévő tárgyalásaink eredménye lesz. Az, hogy hány lesz, hogy négy, három, öt vagy akár ennél több lesz-e, az

szintén annak egy fontos része, hogy milyen módon tudjuk megteremteni annak a feltételeit, hogy a képviselte ezen a rendszeren keresztül tulajdonképpen mindenkinek meglegyen. Ez az egyik fontos kérdés. A másik, hogy az ágazaton belüli szegmenseknek a képviselte is meglegessen, tehát hogy a szőlőtermelők és a borászok, a feldolgozók, a felvásárlók kényszerű egyezség után hozhassanak döntéseket, amelyek a szervezet egészén, az ügyvezetés által félig előkészített, kodifikált szabályozáson keresztül jelenhessenek meg és kérhessék, de az egy már korábban kiizzadt belső megállapodás eredménye lehessen. Azt szeretném tehát kérni, tisztelt hölgyeim és uraim, hogy a felsőt csak korlátozott jósággal tekintsék, mert nem biztos, hogy az ekként lesz.

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Jó, akkor nézzük az alatta lévő sort! Hogyan képzelem a négy szervezet, hogy először létrehozza ezt a szakmaközi szervezetet, és utána az ágazatban szereplőket, akár a kistermelők, akár a kereskedők, akár a borászatok képviselőit vagy magukat a termelőket, illetve mindenkit, aki érintett a szakmában, tájékoztatják, vagy pedig ezzel párhuzamosan elindul egyfajta kommunikáció a minisztérium szőlő- és bortermelőikkel, és így hozzák létre a közgyűlést. A kérdésem az, hogy a közgyűlésben akkor pontosan kik lesznek, vagy hogyan fog az felépülni. Mert, megmondom, elnök úr, a kérdés itt az, hogy nem félnek-e attól, hogy van egyszer egyfajta kötelező tagság a HNT-ben, a főtitkár úr pontosan meg tudja mondani, hogy nyolcvan-nem tudom... Hány ezer emberről van szó?

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Sajnos már csak 73-ról.

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): 73 ezer emberről van szó. Nincs-e olyan félelem, hogy akkor azt mondják - és ezért gondolom a kommunikációt fontosnak -, hogy van egyfajta HNT-s tagság, és akkor ez most itt mi? Tehát hogyan képzelem a kommunikációt az ágazat szereplőivel, hogy tudják őket tájékoztatni, egyébként pedig először ez létrejön, és utána lesznek majd az emberek beléptetve - nem tudok jobb kifejezést -, vagy pedig egy alulról építkező szervezeti felépítés indul meg? Bocsánat, várom a többi szakmai szervezet véleményét is, de mivel Tornai úrnak tettem fel a kérdést, ezért legyen szíves rá válaszolni! Köszönöm.

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Köszönöm szépen, elnök úr - a többiek majd kijavítanak, ha valamit rosszul mondok. Az az óhaj, hogy alulról szerveződve próbáljuk meg ezt a szervezetet létrehozni, nagyon nemes, de nem praktikus, tehát attól tartunk, hogy ez ekként nem fog létrejönni. A szándékunk azonban mindenképpen az, hogy ez egy nyitott szervezet legyen, és a jövőben ezt majd létre tudja hozni. A következő, a soron következő lépés az, hogy a meglévő országos szervezetek közösen hozzák létre az elnökséget, válasszák meg az elnökséget, tegyék világossá, hogy ennek milyen lesz majd a kommunikációja, és amikor már tudunk alternatívákat felmutatni az ágazat szereplői számára, akkor tesszük ezt meg. Mert az ezt nem ekként csináljuk, attól tartunk, valamilyen parttalan vitába keverednénk, és az eredmény túlságosan a távoli évekre sodródna.

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Köszönöm. Van-e egyéb hozzáfűznivaló? *(Jelzésre:)* Jásdi István elnök úr, tessék!

JÁSDI ISTVÁN (Pannon Bormíves Céh): Felvetődött egy kérdés, hogy ki melyik termelői tagozatban - tagozatnak neveztük magunk között ezt a négy felső sort - vállal szerepet. Miután mind a négy szervezet országos szervezet, és mind a négynek a tagjai szerepet játszanak egyenként is gyakorlatilag mind a négy területen, tehát egyidejűleg vagyunk szőlőtermelők, borászatok, sőt időnként kereskedők is, ezért elvben nem lehetett az

alapításnál eldönteni, hogy ki melyik tagozatban vállaljon szerepet, de mind a négy szervezet fog tagokat delegálni mind a négy bizottságba. A lényeg az volt, hogy az alapításnál biztosítsunk egy elfogadható reprezentativitást, a későbbiekben pedig úgy tagozódjon belülről ez a szervezet, hogy megjelenítse a szakma különböző oldalait, és egymással dialógusra alkalmassá tegye ezeket a csoportokat. Tehát ma, amikor nem tudunk szőlészek és borászok között tárgyalni, nem tudunk a szőlészetben felvetődött költségek jogos ellenértékéről, felvásárlási árakról tanácskozni, mert nincsenek erre se számításaink, se struktúráink, akkor nagyon fontosnak látjuk azt, hogy egy ilyen szervezetet hozzunk létre, amelyben a későbbiekben gyakorlatilag elmosódnak a korábbi szerepek, az alapítói szerepek, tehát az alapításkor játszik a négy szervezet komoly szerepet, a későbbiekben részben a belépő új tagok révén ez egy nyitott szervezet lesz, részben pedig a tagozatokban folyó munka révén a saját korábbi szerepünk némiképp beleolvad a szakmaközi szervezet munkájába.

(Az ülés vezetését Tiffán Zsolt, az albizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, visszavettem az elnöklést. Az albizottság részéről Horváth István képviselő úr.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Kevésbé kérdést, mint inkább véleményt szeretnék megfogalmazni. Először is köszönetet szeretnék mondani az alapító szervezeteknek, hogy sikerült ezt az - úgymond - kiegyezést létrehozni, mert azt gondolom, ez egy kiegyezéssel felérő együttműködésnek az elején vagyunk. Hiszen az elmúlt években én itt a politikában, illetve mint Szekszárd polgármestere a borászatra való rátekintéssel mindig azt éreztem, hogy igazából folyamatosan nem tudták érvényesíteni az érdekeiket, mert nem volt meg a megfelelő összhang a különböző szervezetek között. Amennyiben ez az egység valóban létre fog jönni, én a magam részéről is, illetve Szekszárd részéről is - a borászaink nevében is ezt az üzenetet tudom hozni - maximálisan támogatjuk ennek a szakmai szervezetnek a létrehozatalát. Amennyiben ez létrejön, azt gondolom, utána lesz a legfontosabb lépés, a szervezet finanszírozása, ez a láb ugyan ott még nem jelent meg, és itt a politikának egy nagyon jelentős és fontos szerepe van. Amikor még az elmúlt időszakban, amikor a finanszírozással kapcsolatosan különböző érdekképviselők akarták magukhoz delegálni a pénzeknek az elosztását, akkor annak az lett a vége, hogy mindenki a pad alá vagy a két szék közé esett. Azt gondolom tehát, hogy tényleg aki megtermeli a szőlőt, előállítja a bort, aki kereskedik vele, aki amúgy meg be is fizeti ezt a forgalomba hozatali járulékot, gyakorlatilag amennyiben ez az egység létre fog jönni, akkor lehet arra egy - hogy mondjam? - olyan megfelelő súllyal rendelkező szakmai szervezet, amely a politikával szemben már igenis a jogos jussát kérheti, akár a forgalomba hozatali járulékról való rendelkezésről is dönthet majd, illetve igényelheti, és azt gondolom, hogy ebben nekünk, helyi, illetve országos politikusoknak is fontos szerepünk van.

Tehát a magunk részéről, a magam részéről maximálisan támogatom, sürgetem, hogy ez mielőbb valóban valósuljon meg, és 2012-ben már fel tudjanak lépni, hogy az önöknek járó jogos jussukat is megkapják, és a borászat tényleg minél szélesebb körben tudja önmagát finanszírozni mind marketing-, kereskedelmi, illetve egyéb szempontokból. Gratulálok az összefogásért!

ELNÖK: Köszönöm. Ehhez a napirendi ponthoz van-e még hozzáfűznivaló? *(Jelzésre:)* Tornai Tamás, tessék parancsolni!

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak! Csak egy megjegyzésem lenne. Nagyon köszönöm ezt a „kiegyezés”

elnevezést, és nagyon remélem, hogy az 1867-es kiegyezés utáni (*Horváth István: Az jutott eszembe különben! - Derültség.*) fejlődést fogja majd a borágazat is produkálni. Köszönöm szépen. (*Közbeszólás: És nem jön utána Trianon! - Közbeszólások.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Remélem, hogy ez tényleg így lesz, és hogy minél előbb megtörténik ez a - nevezzük így - kiegyezés. Én biztosíthatom, és ebben, gondolom, Horváth István képviselőtársam is megerősít, hogy az albizottság részéről a szakmaközi szervezet előtt mindig nyitva áll az albizottság ajtaja. Pont ezt szorgalmaztuk. Mindenki itt van a szervezetek részéről, erről beszélünk már egy éve, hogy ennek létre kell jönnie. Tehát bármikor, hogyha albizottsági ülés van, szeretettel várjuk a szakmaközi szervezet résztvevőinek, illetve az elnökségének a részvételét, és természetesen nemcsak mint meghívott vendégeket várjuk őket, hanem szeretettel várjuk a szakmaközi szervezet egységes állásfoglalását az ágazatot érintő kérdésekben. Azért is fontos ez, mert innentől kezdve nekünk is könnyebb lesz majd a dologgal foglalkozni, hiszen egységesen, remélem, teljes konszenzussal fogalmazzák majd meg azokat a kérdéseket, illetve javaslatokat, amelyek a politika felé kell hogy irányuljanak.

Amennyiben nincsen további hozzáfűznivaló (*Senki nem jelentkezik.*), akkor köszönöm szépen a tájékoztatást.

Tájékoztató a bormarketing keretösszegének 2010-2011. évi felhasználásáról

Kérem, hogy a szakma képviselői szintén maradjanak még itt az ülésünkön, hiszen most következik a negyedik napirendi pont. Szeretettel köszöntöm dr. Simon Péter urat az AMC részéről, illetve Farkas Zoltán urat a Bormarketing Bizottság részéről! Amint az tudvalévő, az elmúlt évben a borászati albizottság ülésén már kérdeztük az AMC-t, illetve Simon Péter urat az AMC, illetve a Bormarketing Bizottság működésével kapcsolatban. Most a 2011. évi bormarketinggel kapcsolatos összefoglalóra kérnénk fel őket, különös tekintettel a forgalomba hozatali járulék 60 százalékanak a felhasználására, és külön örülök, hogy a Bormarketing Bizottság elnöke is itt van, úgyhogy átadnám nekik a szót. Előreláthatólag, nem előreláthatólag, hanem 12 órakor be fogjuk fejezni az albizottság ülését, arra kérném tehát az előadóinkat, hogy ilyen terjedelemben szóljanak, hogy egy legalább tízperces beszélgetésre vagy kérdéssorra a végén azért legyen idő. És akkor átadom a szót.

Tájékoztatók

Dr. Simon Péter (Agrármarketing Centrum)

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): Köszönjük szépen a meghívót és a lehetőséget, hogy összefoglalhatjuk az idei évben történeteket. Látom, hogy a összefoglaló anyag végül is megérkezett - az elmúlt napokban intenzív telefonálgatás volt ez ügyben, és én is távirányítással rakattam össze a kollégáimmal a kiosztásra került összefoglalót. Valóban a tavalyi év azonos időszaka óta sok minden történt, eltelt egy év, amely meglehetősen mozgalmas volt minden szempontból, és elérkezett az idő, hogy röviden összefoglaljuk, mit tapasztaltunk, mik az eredményeink és mit gondolunk részeredménynek és adott esetben sikernek.

A tavalyi évben, december 1-jén lépett hatályba a ma is hatályos miniszteri rendelet, amely ezt a területet és a működést szabályozza. Az alközreműködő szervezet kiiktatásra került, ami az elmúlt egy évben azért a folyamatokat jelentős mértékben felgyorsította. December 1-jén alakult meg a Bormarketing Bizottság, azóta havi rendszerességgel ülésezik, minden bekerülő kérdést megtárgyal, amely előterjesztés formájában benyújtásra kerül, tehát döntésre alkalmas.

Tavaly, még decemberben kértünk mindenkit, hogy az ötleteit és az elképzeléseit nyújtsa be, annak idején több mint 70 különböző minőségű és terjedelmű írás érkezett.

Sajnálattal tapasztaltuk azt, hogy ezek közül a bormarketinget mint olyat többen összeverik az ötleteléssel, és nagyon kevés olyan anyag érkezett, amelyre a hatályos jogszabályi környezet értelmében reagálni lehet. Hogy egy példát is mondjak: többen javasolták azt, hogy külföldi újságírókat utazzassunk be Magyarországra, fizessük az összes felmerülő költséget, és akkor szépet fognak rólunk és a magyar borászatról írni külföldön, és akkor a haza fényre derül. Sajnos a jelenlegi jogszabályi és számviteli szabályok alapján, minekutána a kifizetéseket ténylegesen az Agrármarketing Centrum számlájáról bonyolítjuk, nem alkalmazásunkban álló emberekkel kapcsolatos személyi jellegű költségeket nagyon nehezen, sőt egyáltalán nem tudunk elszámolni. Természetesen az ezen elképzelést előadók ezt nem tudták, habár akár az számviteli és az államháztartásról ismertek fényében akár tudhatták is volna.

Az első döntés annak idején az volt, hogy egy könnyen kezelhető, érzékelhető nagyságrendű, 100 milliós úgynevezett kisprojekt ablakot nyitott a bizottság. Erre számos pályázat érkezett. A bíráló sorrendben történt, az volt a kiíró és a bizottság célja, hogy minél tágabb feltételeket szabjunk, minél egyszerűbb hozzáférést biztosítsunk, és minél gyorsabban, minél eredményesebben tudjunk forrást kihelyezni. A bíráló sorban történt, ami a beadási határidő környékén okozott problémát, mert a legtöbb pályázó az utolsó pillanatban adta be a pályázatát. A keretemelésre is szükség volt, annyi jó pályázat volt, és többször nyilvánvalóvá tettük, hogy jó projekt támogatatlanul nem marad, így a keret kimerülését, tehát a bruttó 125 millió forintos keret kimerülését követően keretet emeltünk, és gyakorlatilag csak azokat a projekteket nem támogattuk, amelyek nagyon alacsony színvonalúak voltak, illetve amelyeknek a költségtáblájában számos, szemmel láthatóan túlárzott és megalapozatlan tétel szerepelt.

Nyitott még a bizottság - érzelve az igényt - a nagyobb méretű fesztiválok támogatására egy ablakot, ahol az elnyerhető maximális támogatási összeg bruttó 10 millió forint volt projektenként. Itt is szükség volt keretemelésre, mert a meghirdetett 50 milliós keretre több mint 110 millió forint igény érkezett. Itt már nem tudtunk mindenkit támogatni. Itt is meghatározó volt a beérkezett pályázatok sorrendje.

Külföldi tevékenységünk során a három legnagyobb európai borszakkiállításon, Düsseldorfban, Londonban és Bordeaux-ban felépítettük a magyar nemzeti standot, nagyságrendileg egy tucat borászatot, amelyek az AMC honlapján keresztül jelentkeztek, elvittünk, és bemutatkozási lehetőséget biztosítottunk számukra külföldön. Ezek a programok - talán a bordeaux-it leszámítva - mindenképpen sikeresek és eredményesek voltak. Azt tapasztaltuk, hogy azon borászatok és piaci szereplők számára jók ezek a megjelenések, akik eleve exportálnak, külfiacon jelen vannak, akik az egész évre szükséges üzleti tárgyalásaikat egy helyen le tudják bonyolítani, és számukra külön előnyt és presztízst jelent az, hogy a nemzeti standon vesznek részt. Ezen három kiállítás közül a bordeaux-i volt talán a legkevésbé eredményes, de ez rajtunk kívül álló okok miatt volt így, mert az idei évben megdöbbentően kevés látogató érkezett a kiállításra, nehezítette még a helyzetet, hogy ezen időszakban sztrájkoltak a helyi közlekedési vállalat dolgozói is, és így a várt, az elvár várakozások nem teljesültek. Más, nem francia kiállítók is hasonlóképpen vélekedtek ezen rendezvényről, mind a horvát, mint a török, mind a bolgár, mind pedig a német kollégák azt mondták, hogy ez a rendezvény a múltban azért fényesebb is volt már.

Igényként megjelent az év folyamán, hogy ázsiai programokat is finanszírozzunk, bonyolítsunk le valamilyen mértékben, különösen azután, hogy a kormány deklarálta, hogy a kínai-magyar kapcsolatok erősítése mindenképpen szükséges. Ennek eredményeként bonyolítottunk le egy programot a kínai fél kérésére Urumcsiban, ahova néhány borászatot vittünk ki. Az elsődleges tapasztalatok mindenképpen pozitívak. A technikai lebonyolítása természetesen meglehetősen bonyodalmas volt, mert néhány hét alatt kellett szabályszerűen lebonyolítani, ami a jelenlegi államháztartási és közbeszerzési környezetben a lehetetlen kategóriáját súrolja. Azt azonban érzékeltük, én érzékelttem mind a bizottságon belül, mind

pedig a szakma szereplői részéről, hogy ha külföldi rendezvényekről, programokról van szó, akkor egy parttalan vita kezdődik, és nem igazán tudnak dűlőre jutni a tekintetben, hogy merre felé mozduljunk, és nem is igazából lehet igazságot tenni.

A külföldi programok kapcsán megjelenik még egy diplomáciai igény, a külügyi diplomáciai szereplők nagyon szeretnek például követségi programokat szervezni, és elvárnák azt, hogy ehhez megfelelő segítséget, árut biztosítsunk, ugyanakkor ezen rendezvényeknek pótlólagos többleteredménye, hozadéka, ami a forgalomban, a borértékesítésben is tetten érhető, nem igazán volt. Ez mindenképpen nehézségként jelent meg az elmúlt időszakban.

Ami még a napi működés során gondot jelentett, az az, hogy ez alatt a bő egy év alatt a negyedik közbeszerzési rezsimben kell programokat lebonyolítanunk, ami rendkívül nehéz. A különböző adatlapok a központi közigazgatáson belül kéthetente változnak, és ez nagymértékben elnyújtja a projektek megvalósításának az időszakát, s adott esetben még az időzítést is károsan tudja befolyásolni. Az idén sajnos többször előfordult, hogy bizonyos programok többhetes késéssel indultak, és csak a szerencsének volt köszönhető, hogy nem záródtak kudarccal.

Gondot jelent még néha az, hogy a bizottság döntési javaslatát követően 5-6 hét is eltelik, mire miniszteri ellenjegyzés kerül az előterjesztésre, ami különösen a pályázati ablakoknál jelentett technikai problémát és sok gondot a pályázóknak, mert több hétig bizonytalanságban voltak. A bizottság, illetve az Agrármarketing Centrum pedig a miniszteri ellenjegyzés megérkezéséig úgymond nem súghatott, hogy nyugalom, ne tessék izgulni, mert a bizottságnak pozitív a döntése, mert ezt egészen az ellenjegyzésig nyilvánvalóan nem tehetjük meg.

Az előző napirendi pont során szó volt még a termékleírásról. A termékleíráshoz annyiban kapcsolódtunk, hogy nekünk kellett technikailag lebonyolítani, nekünk kellett elszámolni, és nekünk kellett szabályszerűen kifizetni.

Számos szakmai vita zajlott le az elmúlt egy évben a bizottságon belül, aminek végül is az lett az eredménye, hogy figyelembe véve a befolyt járulékok mértékét az arculati elemeket jelentős részben megtartottuk, tehát 10-15-20 millió forintért nem terveztünk új arculatot. Figyelembe véve azt, hogy a bormarketing keretében számos terméket kell népszerűsíteni, ezért óhatatlanul szükség van általánosabb kampányokra is, amely kampányok összeállításában természetesen építeni akartunk az előző évekre, mert úgy gondoltuk, hogy azt a luxust nem engedhetjük meg magunknak - még akkor sem, hogyha a korábbi kampányokkal nem értünk maradéktalanul egyet -, hogy az pocsékba menjen, tehát mindenképpen építettünk rá, és tovább kívántunk lépni. Például a nagy kampányoknál most már a magyar szőlőfajtákat kifejezetten nevesítettük. Természetesen számos kritika ér emiatt minket, de azt itt is el szeretném mondani, hogy 22 borvidék van, nagyon gazdag fajtaválasztékunk van, rengetegféle terméket kell reklámozni, és hogyha azt akarjuk, hogy minden termelő megszólaljon, hogy mindenkit elérjünk, meg a fogyasztók is érzékeljék, akkor nyilvánvalóan általánosabb jellegű programokat kell lebonyolítani.

A mai ülésen is szó volt az adatokról. Igazából nekünk is az a problémánk, hogy igazán nagyon nincsenek adataink. Számomra például érthetetlen, hogy ha ügyfélszolgálatról, tehát hegyközségi tagként elmegyek a hegybírómhoz, és ott a gazdasági aktában minden adat szerepel - ültetvény kora, tőtáv, sortáv, hiány, egyebek -, akkor összesített adatok miért nem érhetőek el erről mondjuk a HNT honlapján, ahol a legutóbbi friss adat 2008-as. Tehát amikor mondjuk egy szakmai vitában igényként felmerül, hogy mondjuk lengyelországi programot bonyolítsunk le, akkor igazából hogy mennyi bor ment ki Lengyelországba, arról vélekedések vannak, megbízható adatunk még nagyságrendi szinten sem érhető el. Ilyenkor szokott felmerülni, hogy pár tízmillió forintért rendeljünk piackutatást, de sajnos ezen összegektől sem várhatjuk azt, hogy célt érünk. Itt mindenképpen szükség lenne arra, hogy az összesített adatok rendelkezésünkre álljanak például a Hegyközségek Nemzeti Tanácsától.

Tekintettel az időkorlátra én most itt röviden zárnám. A kérdésekre természetesen megpróbálunk válaszolni.

ELNÖK: Köszönöm. *(Farkas Zoltánnak:)* Elnök úr, gondolom, hogy szeretne hozzáfűzni valamit az igazgató által elmondottakhoz.

Farkas Zoltán (Bormarketing Bizottság)

FARKAS ZOLTÁN (Bormarketing Bizottság): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Albizottság! Szeretettel köszöntöm önöket! Sok teret nem hagyott Simon Péter úr, a bizottság működését, illetve a bormarketing működését elég részletesen bemutatta. Én mint tag, tehát a bizottság tagjaként, illetve újólág az elnökeként szeretnék néhány személyes megjegyzést hozzáfűzni.

A közel egy éve alakult bizottságban, én úgy érzem, most kialakult egy olyan szakmai gárda, amely nagyon sokoldalú, tehát azt gondolom, hogy a szakma legjobb képviselői szerepelnek benne, illetve egy nagyon jó összetételű bizottság jött össze, tehát a reklámszakma, a reklámkommunikációs szakma, a kereskedelem, a borászat és minden szempont képviselve van a bizottságon belül, én ezt nagyon jónak találom. Kialakult egy nagyon rugalmas és gördülékeny működés, ahogy Simon úr mondta, havonta ülésezik a bizottság, ezeken az üléseken szinte kivétel nélkül mindenki jelen van - természetes, hogy 13 ember kapcsán nem lehet úgy időpontot optimalizálni, hogy egy-két ember ne hiányozzon, de én úgy érzem, hogy mindenki komolyan veszi a feladatát, és mindenki a legjobb tudása szerint tesz hozzá.

Több programot örököltünk az elődeinktől, ezeket mi szakmailag elfogadtuk, egy stratégiát örököltünk, ami egy szakmai konszenzus útján jött létre, ez a stratégia 2013-ig érvényben van. Úgy láttuk, hogy arra sem idő, sem költségkeret nincs, hogy mi ezt teljesen az alapoktól újra megformáljuk, illetve úgy véltük, hogy erre igény és szükség sincs, mert ez egy jól kialakított, jól megalkotott stratégia volt. Természetesen a szakmai programoknál minden esetben igyekeztünk a stratégiában szereplő pontoknak megfeleltetni az elfogadott pályázatokat, illetve az elfogadott tevékenységeket, és én úgy gondolom, hogy ez szintén minden esetben sikerült is ennek a stratégiának megfelelően. Ez 2013-ig érvényben van, tehát úgy gondolom, hogy jövőre lesz majd esedékes, hogy a szakma szélesebb köreinek bevonásával ennek a folytatásáról, meghosszabbításáról beszéljünk.

Pillanatnyilag a 2012-es akciótervnek a kialakítása véglegesedik, tehát a jövő évi tevékenységeket fogadjuk el. A munka tartalmi részéről természetesen igyekszünk a szakmát minden esetben értesíteni, tehát a jövő évben sokkal szorosabb együttműködés lesz, illetve sokkal inkább szeretnénk informálni a szakmát, mert én azt veszem észre, hogy az egyes kampányoknak a reklámügynökségi, illetve a marketingkommunikációs aspektusai nem mindig világosak a szakma előtt. Tehát hogyha mondjuk egy borász találkozik egy óriásplakáttal, abból nem feltétlenül tudja visszakövetkeztetni azt, hogy az milyen kommunikációs stratégia, illetve milyen egyéb marketingcéloknak az egyik megjelenő eszköze. Ezt mi igyekszünk minél szélesebb körben kommunikálni, a szakma felé eljuttatni.

Kérdések, válaszok, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az elnöklést átadnám Horváth István képviselő úrnak.

(Az ülés vezetését Horváth István, az albizottság tagja veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm. Parancsoljon, elnök úr!

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): A kérdésem a következő - ezt a kérdést Simon Péter úrnak már feltettem múltkor, a Mezőgazdasági bizottság ülésén is -: létezik-e egyfajta rövid, közép- vagy hosszú távú stratégia, amely esetleg segít az olyan dolgok megoldásában, mint a kínai kiállítás, ahol nagyon sok minden hátráltatta az önök munkáját, például hogy gyorsan kijuttassák Kínába a kiállítandó borokat, illetve a szereplőket. Akár a távol-keleti piacra és egyébként mindenféle belföldi, külföldi marketingben létezik-e egyfajta stratégia, vagy a bizottság dolgozik-e ezen?

Egy konkrét kérdésem is lenne, mégpedig azzal kapcsolatban, amit itt Horváth Csaba főtitkár úr az első napirendi pont kapcsán említett, hogy ezek az alig feltüntetett, kisbetűs PET-palackos borok mennyire megteveszthetik ezzel a fogyasztókat. Azt mindannyian látjuk, illetve látják azok, akik szeretnek nagy bevásárlóközpontokba járni, hogy ezek a borok, ezek a nagyon olcsó és néha ki tudja, milyen eredetű borok ott nagyon erősen megjelennek a polcokon. Ezzel kapcsolatban szeretném megkérdezni akár az AMC igazgatóját, akár a Bormarketing Bizottság elnökét, hogy van-e valamiféle elképzelése, vagy van-e valami kimutatás arról, hogy a multiknál az AMC jelenléte vagy a bormarketing milyen módon zajlott, hogy ott volt-e valami pozitív változás az elmúlt egy évben a magyar borokat illetően, volt-e valami kimutatható változás, és ez milyen módon történt?

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): A kereskedelmi láncok tekintetében vegyesek a tapasztalataink, mint azt a múlt héten a Mezőgazdasági bizottság ülésén is kénytelen voltam elmondani. Sajnos nagyon nehéz velük dűlőre jutni. Az általános AMC-programok sem mindig hozzák feltétlenül azokat az előnyöket, amelyeket mi elvárunk, és a program előkészítése során, a tárgyalások során lebonyolítjuk. Boros tekintetben kifejezetten ilyen programunk most, az adventi időszakban lesz, amit pontosan nagy vitákat követően azért fogadott el így a bizottság egy jelentősebb költségvetéssel, hogy lehetőséget biztosítsunk a kereskedelmi láncoknak arra, hogy bizonyítsák azt, hogy ők együttműködők, és szívéből viselik a magyar bor sorsát. Tehát azzal a feltétellel bonyolítjuk le ezt a programot is, hogy új borokat listáznak be, ezáltal is a termelők szélesebb körének nyújtanak közvetlen anyagi előnyt. Minekutána most kezdődik a lebonyolítási szakasza ennek a programnak, pozitívak a várakozásaink, de amennyiben ezek nem teljesülnek, akkor ezen programfajta a közeljövőben zárójelbe kívánjuk majd tenni, ez tehát mindenképpen egyfajta vizsgafeladat mindenki számára.

TIFFÁN ZSOLT (Fidesz): Köszönöm. Visszaveszem az elnöklést.

(Az ülés vezetését Tiffán Zsolt, az albizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Először azt kell megkérdezni, hogy az albizottság részéről van-e kérdés. *(Horváth István: Kínával kapcsolatban nem kaptál választ.)* Kínával kapcsolatban..., illetve nem Kínával kapcsolatban, hanem hogy rövid, a közép- és hosszú távú stratégia, valamilyen ilyen kidolgozott stratégia létezik-e a következő évekre.

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): Ez az összeg, amely nagyságrendileg 1 milliárd forint volt, az idei évben augusztusban - nyilvánvalóan a tavalyi rossz termés eredményeképpen - kevesebb forgalomba hozatali járulék folyt be, ami azt jelenti, hogy most 502 millió forint jelent meg a számlánkon. Konzervatív becsléssel december 15-ei befizetéssel, minekutána az gyengébb szokott lenni, mi egy olyan 200 millió forinttal számolunk. Azt a kérdést kell megválaszolni, hogy ha 700 millió forintos nagyságrendünk van, és ha a kötelező minimálprogram-elemeket, azt a jövő évi két darab

külföldi fix kiállítást és a két vagy három pályázati ablakra nyitva álló 200-250 milliós keretet levonjuk, akkor a fennmaradó összeg elosztása esetén mondjuk a „stratégia” szót eleve alkalmazhatjuk-e, illetőleg hogyha ezen elemek között pár tízmilliót átcsoportosítunk, akkor azt nevezhetjük-e stratégiai hangsúlymódosításnak. Nekem az a véleményem, hogy tekintettel arra, hogy igazából minimálprogramot valósítunk meg, én nem szívesen használnám a „stratégia” kifejezést. Ahogy a bizottsági elnök úr említette, a gyakorlatban nem módosultak a korábban konszenzusosan elfogadott stratégiai elemek, mert ezen lényegi módosításról akkor lehetne szó álláspontom szerint, hogyha legalább egy nagyságrenddel nagyobb összegről tudnánk beszélni, és erre a célra nagyobb összeget tudnánk fordítani.

ELNÖK: Köszönöm. Az albizottság részéről van-e kérdés? *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen. Köszönöm szépen a beszámolót. Igazából nem is annyira kérdést fogalmaznék meg, inkább egy véleményt, hogy látva az akcióelemeket, amelyek személy szerint nekem tetszenek, tehát amit akár kinn, a multiplakátokon is vagy egyéb módon használnak, ami a magyar bor népszerűsítését is szolgálja. Inkább az a véleményem - lehet, hogy akkor majd lesz kérdésem is -, hogy a koncepcióval kapcsolatosan is azért inkább Kínára próbáltam az előbb, amikor Zsolt feltette a kérdést, koncentrálni, mert nekem az a véleményem, mivel az elmúlt években valamennyire rálátásom volt a magyar borkereskedelemre, hogy igazából ahol versenyképesek tudnánk lenni, az Magyarország. Énszerintem tehát nem vagyunk versenyképesek Európában több helyen, mert valamilyen szinten drágák vagyunk - ez a véleményem. Ahogy az adatokat nézzük, jelen pillanatban 65 ezer hektáron van még Magyarországon szőlő, az elmúlt 20 évben 30 ezer hektárral csökkent gyakorlatilag a szőlőterület. Tehát folyamatosan csökken a szőlőterületünk, folyamatosan nő a külföldről behozott borok mennyisége, Magyarországon már nem is borhamisítás van, hanem gyakorlatilag borexport van ebből a szempontból...

ELNÖK: Import!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): ...vagy borimport, elnézést, borimport van, és folyamatosan arról beszélünk, hogy nem vagyunk versenyképesek mondjuk az olaszokkal, a spanyolokkal meg a többiekkel. Tehát hogyha ezt így összerakom, akkor azt látom, hogy nekünk gyakorlatilag egy esélyünk van, hogy a jövedelemtermelő képességük - ahogy Tornai úr is mondta, hogy ez a legfontosabb - meglegyen a borászatoknak, illetve a szőlészeteknek, az, ha Magyarországon vagyunk minél erősebbek. Ha viszont csökken a terület, és nem tudunk mondjuk olcsóbb borral előjönni, akkor csak a magas minőségű borokkal tudnánk előjönni, ezzel kapcsolatban viszont az a tapasztalatom, hogy ez meg Kína. Csak szekszárdi példát mondok: jelen pillanatban kínai kereskedők járnak a borászatokat, készpénzzel vásárolnak több ezer, több tízezer palackot, és viszik ki Kínába. Tehát ha lenne ilyen stratégia..., esetleg Simon úrtól kérdezem, hogy tényleg mi ebben a koncepció. Én nem hiszek abban, hogy majd Franciaországban adunk el, meg Lengyelországban, meg a németeknek, a cseheknek meg az olaszoknak adunk el bort. Itt fogyasszuk el Magyarországon, illetve tudjuk elvinni mondjuk Kínába, mert Kína meg viszont a topborokat, a magas hozzáadott értékű borokat keresi. Ezzel kapcsolatosan vizsgálják-e ezt, van-e valami előrelépési lehetőség, amellet, hogy erős a hazai termék, mint ahogy volt a dinnyénél a magyar termék, az egyéb élelmiszereknél, ami szerintem jó irány, ezt kell vinni, a hazai piacon ezt a vonalat kell vinni a borban is. Illetve van-e olyan stratégiai ország, ahol a mi - úgymond - drága borainkat versenyképesen el tudnánk adni? Ez vélemény is meg kérdés is volt. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Jásdi István jelezte, hogy hozzá szeretne szólni.

JÁSDI ISTVÁN (Pannon Bormíves Céh): Csak jelezni szeretném, hogy a létrehozandó szakmaközi szervezet, ha nem is hangsúlyoztuk, de céljának tekinti azt, hogy a bormarketing-tevékenységet a saját kezébe vegye. Beszéltem a bormarketing tanácsadó testület lemondott elnökével, ő is számos kritikát fogalmazott meg. Az éppen megdicsért arculat egyébként még a Bormarketing Kht. sokat kritizált arculata, tehát azt azért tisztázzuk, hogy ami van, az onnan van. Létrejönnek olyan akciók, amelyeknek a célját nem mindig látjuk, létrejön egy fehérboros kampány, amelyből csak az olaszrizling marad ki, úgyhogy szakmailag változatlanul nem tartjuk túlságosan acélosnak a tevékenységet, és nagyon fontos célunk, hogy kezünkbe vehessük az irányítását. Köszönöm.

ELNÖK: Van-e egyéb hozzászólás, észrevétel? *(Jelzésre:)* Horváth Csaba!

HORVÁTH CSABA (Hegyközségek Nemzeti Tanácsa): Simon Péter úr kicsit pikírt módon hiányolta az adatokat. Javasolom, hogy az AMC csatlakozzon az integrált informatikai rendszerhez, itt Sztanev úrral megbeszélhetik, és akkor on-line módon a házon belül a szükséges adatok majd lehívhatók lesznek, ha ez a rendszer végre feláll. Egyébként hadd mondjam el, hogy az éveken keresztül megélt forráscsökkentés következtében sajnos erre nem marad energiánk, az alaptevékenységet próbáljuk fenntartani, és nem a honlapfejlesztést.

A másik dolog, amit szeretnék megkérdezni, azzal kapcsolatos, hogy itt szó volt arról, hogy a bizottság és a szakma között nagyon jó a kapcsolat. Szeretném megkérdezni, hogy mondjuk az alföldi bor program kapcsán ez hogyan valósult meg, hogyan lehetett igazán egy olyan programot kiírni, ahol helyi szakmai szerveződésekkel semmi kapcsolata nem volt a pályázat nyertesének, és a derűs oldalak inkább keserű mosolyra facsarják az embert, amikor dugóhúzóból készült gémeskúttal jelenítik meg az alföldi bort, ami egyébként nincs, mert van PartyBor, van Duna borrhégy, és ez mégis csak egy közel 40 milliós programként kiment és lement.

És akkor hadd kérdezzem már meg - mert végignéztem a honlapot, átnéztem a programokat, és némi megrökönyödéssel tapasztaltam -, hogy mit keres az első Traktoros Gyorsulási- és Szépségverseny a borászati programok között elfogadott programként. Vagy miért van az, hogy mondjuk a negyedik pusztatölkei tepertőfesztivál kap 1,4 millió forintot, ugyanakkor a VinAgóra, az ország egyetlen nemzetközi borversenye meg 3 millió forintot? Az arányok valahol hibásak. *(Zúg a hangosító berendezés.)*

ELNÖK: Begerjedt Horváth úr mikrofonja. *(Közbeszólás: Nem csak a mikrofonja! - Derültség. - Közbeszólás: Negatív hullámokat bocsátott ki.)* Igen, én pedig ehhez kapcsolódva szeretném megkérdezni Horváth István képviselőtársammal teljes mértékben egyetértve, hogy van-e valamiféle számadat arról, hogy a felhasznált pénzek hány százaléka ment belföldi, és hány százaléka ment exportmarketingre. Illetve szeretném konkrétan megkérdezni, mert mindannyian felelősséggel tartozunk a határon túli magyar borászatok iránt is, hogy a támogatott rendezvények közül tudomásom szerint - és itt nem olvasom - a számunkra annyira fontos Kárpát-medencei Borászok Találkozója miért maradt ki, példának okáért mondom ezt, mert még jó néhány rendezvény van, amely pályázott, és nem kapott pénzekeket. Ennek mi az oka pontosan?

Van-e további kérdés? *(Senki nem jelentkezik.)* Akkor most megadom a szót Simon Péter úrnak, illetve Farkas úrnak.

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): A prémiumtermék-kategóriával kapcsolatban azt azért tudni kell, hogy a prémiumtermék kategóriában is árverseny van a

világban, ez úgy néz ki, hogy a palackozott bort 1,5 euró exportár fölött elég nehéz eladni, a prémium kategória is olyan, hogy 3,5 euró fölött azért nagyon meg kell küzdeni a vásárlóért. Az ázsiai piac kapcsán mi inkább azzal szembesültünk, miután az igényt érzékeltük, és elkezdtük a piacot felméri, hogy ha azt kérdezzük meg, hogy hol, milyen termékből egy 40 lábas konténer ki tud megtölteni, akkor bizony 40 alá csökken a potenciálisan szóba jöhető szállítók száma. Komoly gondot jelentett még az, hogy rengeteg pletyka van a piacon, és nagyon nehezen tudtunk olyan szereplővel beszélni, aki már ténylegesen szállított ki, illetőleg ténylegesen kinn van az érintett piacon, és ott forgalmaz - ez nagyon nehezé teszi a munkánkat. Ennek ellenére próbálunk ennek is megfelelni.

Az alföldi boros kampány kapcsán: mi is hallottuk, nyáron az egyik péntek délután megcsörrent a telefonom, hogy teljes felháborodás van, hogy az alföldi bort alföldi bornak nevezzük. Ezen meglepődtünk, mégpedig azért, mert két fordulóban tárgyalta a bizottság, és a bizottságnak mindenféle összetételben legalább két alföldi tagja volt, és senki nem jelezte, hogy ebből bármifajta probléma lenne. A közbeszerzési eljárás lefolytatása során feladata volt a szereplőknek, akik effektíve pályázatot adtak be, hogy a helyszíni piaci szereplőkkel egyeztessenek - ezen egyeztetési kötelezettségnek eleget tettek, mert különben nyilvánvalóan nem fizettük volna ki a projektet -, és senki nem jelezte azt, hogy ebből bármifajta probléma lenne. Amúgy a gémeskút logó kifejezetten szakmailag az egyik legsikeresebb logó, be is neveztük több reklámmegmérettetésre, és igazából díjat is remélünk ezzel kapcsolatban. A rendezvényeinken egyébként a közönség imáda, nagyon pozitívak voltak a tapasztalatok ezzel kapcsolatban.

Az adatok kapcsán: csatlakozni fogunk a rendszerhez.

Elhangzott még az, hogy a szakmaközi szervezet át fogja venni a bormarketing-feladatokat. Ezt érdeklődéssel várjuk, mert az iménti prezentációból még az sem derült ki számunkra, hogy milyen jogi formában kíván működni a szakmaközi szervezet. Azt pedig, hogy adó módjára beszédett közpénzeket az államháztartásra vonatkozó és a közbeszerzésekre vonatkozó szabályoknak megfelelően hogyan fognak kezelni, azt mindenképpen érdeklődéssel várjuk.

A nevesített projektek kapcsán: a tepertőfesztivál és egyéb rendezvények a boros elemükre kaptak támogatást, mindegyiken legalább tíz borászat megjelent, nem tíz borászat borait értékesítették, hanem legalább tíz borászat megjelent ott, és ezt igazolták is. Természetesen a benyújtott és nyertes pályázatok környékén már most, az elszámolási időszakban látjuk azt, hogy jó pár pályázónál lesz levonás, és lesz olyan is, akit nem tudunk kifizetni, mert nem fog tudni megfelelő módon elszámolni, és aki a támogatási szerződésben foglaltakat nem teljesíti, az nyilvánvalóan nem kap támogatást. A projekteket természetesen a teljes körű hiánypótlási lehetőséggel élve igyekszünk mindenképpen megmenteni, tehát igyekszünk felhasználó- és pályázatbarát módon eljárni a pályázatkezelés során.

ELNÖK: Az export-import, a belföldi marketing százalékos megoszlásával kapcsolatban nem kaptam választ.

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): 80 százalék volt a belföldi, de az is lehet, hogy 85, 80 százaléknál kevesebbet belföldire nem költöttünk. Külföldi rendezvény gyakorlatilag a fent említett és az összefoglalóban szereplő négy darab rendezvény volt. Többször felmerült még egy külföldi programokra szóló, úgynevezett exportablak megnyitása, többször tárgyalta a bizottság, de ez azért nem került még eddig meghirdetésre, mert a szakmai paraméterekben nem sikerült megegyezni.

ELNÖK: Jó. És nem kaptam választ arra, hogy miért nem kapott támogatást a Kárpát-medencei Borászok Találkozója, mert pályáztak.

FARKAS ZOLTÁN (Bormarketing Bizottság): Pályáztak, és formailag megfelelő volt...?

ELNÖK: Én elfogadom a választ, ha nem most, hanem írásban, az is jó.

FARKAS ZOLTÁN (Bormarketing Bizottság): Írásban, ha lehet. Utána fogunk nézni, én sem emlékszem rá, hogy milyen probléma merülhetett fel.

ELNÖK: Egy véleményemet hadd fogalmazzam meg - és ez egyfajta segítő szándékból fakadó jó tanács. Gyakorlatilag hogyha valahol tíz ember összejön az országban, akkor azt már elnevezik borfesztiválnak ezeket a rendezvényeket, és látható, hogy természetesen a nagyobb rendezvények mellett, amelyek szintén támogatva vannak, ezek is ott vannak. De azért gondoljunk bele, hogy jó néhány olyan fesztivál van, amely most már hosszú évek óta bizonyította azt, hogy nagyon sikeres, több tízezer embert vonz. Gondolok itt - tudom, hogy az önök által támogatva volt - az Etyeki Pincefesztiválra vagy a Juniborra, amely a fiataljainkat célozza meg, de inkább kevesebb fogyasztót vonz. Javaslom - és gondolom, hogy ebben a szakmai szervezetek is egyetértenek -, hogy valamilyen módon legyen egy szűrő, hogy a szakmailag itt emelkedjen ki. És itt természetesen nem azt szeretném mondani, hogy a régiók most kezdjenek el veszekedni ezen, hogy ki mennyit kapjon, de biztos, hogy rengeteg pénz elmegy olyan fesztiválokra, amelyek el vannak nevezve például gúnycsizma és borfesztiválnak vagy gyertya- és borfesztiválnak vagy - lassan már ez is eljön - sör- és borfesztiválnak. Én tehát azt gondolom, hogy vannak olyan tematikus és a piac minden szegmensét megszólító fesztiválok, amelyeknek valamilyen módon előnyt kellene élvezniük. És valamilyen módon el kell fogadni Simon igazgató úr véleményét a szakmaközi szervezet jelenlegi helyzetével kapcsolatban, és de én azt gondolom - és ebben meg igazat szeretnék adni Jásdi úrnak is -, hogy a jövőben kérnénk a szakmai szervezetet, a szakmaközi szervezetet, hogy ajánlja a Bormarketing Bizottságnak és az AMC-nek, hogy melyek ezek a fesztiválok. A borászati albizottság nem teheti meg innen, a Képviselői Irodaházból, hogy ő lobbizik fesztiválokért. A szakmaközi szervezet egy konszenzus alapján döntse el, hogy melyek azok a fesztiválok, amelyeket alkalmasnak tart arra, hogy kiemelt helyzetbe kerüljenek. Én úgy gondolom, hogy erre van esély, és ezt önöknek is látniuk kell, hogy a jövőben ezzel tudják segíteni akár az AMC, akár a Bormarketing Bizottság munkáját, és ez nem egyfajta veszekedés, hanem tényleg egy olyan javaslat lehet, amelynek köszönhetően az arra érdemes fesztiválok előtérbe kerülnek.

Simon úr!

DR. SIMON PÉTER (Agrármarketing Centrum): A fesztiválok kapcsán számos támogatáspolitikai problémát kellett megvizsgálnunk. A kicsik kapcsán: ahogy az elnök úr említette, a piciket, a Szalonna és Szamorodnit pont nem támogattuk. Mit támogassunk? Tekintettel arra, hogy nehéz ezt felülről, jozefinista módon megmondani, ezért mi tág feltételeket szabtuk, és csak olyat utasítottunk el, ahol a költségtábla nagyon elrugaszkodott a valóságtól. Amúgy a tapasztalatok azt mutatják, hogy még ezek a picinyke fesztiválok is megmozgatnak 7-8 ezer embert, és hogyha 7-8 ezer embert elérünk 2-3 millió forintból, mert átlagosan 2,2 millió volt ebben az ablakban a támogatási összeg, az álláspontom szerint nem egy rossz arány. Nagy és nagy múltú fesztiváloknál felmerül az a kérdés, hogy egyáltalán minek olyan fesztivált támogatni, amely 20 éve megvan, hogyha 20 év után nem áll meg a saját lábán, akkor fölösleges arra pénzt költeni. Ugyanakkor az igény, ami több csatornán elérkezik hozzánk, az azt mondja, hogy de azért támogassunk ilyet is. Felmerül kérdésként például a Budavári Borfesztivál kapcsán, hogy hány ágról támogassuk, mert jelen esetben

támogattuk direktben a nagypályázati ablakban, ugyanakkor számos hegyközség pályázott arra, hogy közösségi megjelenésre adjunk támogatást a Budavári Borfesztiválon, tehát ezen program több ágról és többféle támogatást kapott, összességében véve nem is keveset. Szakmailag természetesen ez is vitatható, de érzékeljük az igényeket, és érzékeljük azt, hogy szeretnék a szereplők, hogy erről a területről se vonuljunk ki, különösen azért, mert a fesztiválszervezők is elég nehéz helyzetben vannak, különösen az idei gazdasági évben.

Ezért döntöttünk úgy a bizottságban, hogy nem akarunk ilyen módon értékítéletet mondani, hanem tág pályázati feltételeket szabtunk, és aki időben pályázott és a keretbe belefért, azt igyekeztünk támogatni, sőt még azon túl is keretemeléssel.

ELNÖK: Egy észrevételt szeretnék tenni arra, hogy az a fesztivál ne kérjen támogatást, amely nem működik, vagy miért nem működik. Hadd mondjak egy példát! Az Etyeki Pincefesztivál - azt hiszem, mindannyian egyetértünk ebben - az egyik legsikeresebb borfesztivál Magyarországon. Az elmúlt évek gazdasági helyzetének köszönhetően ez a fesztivál kikerült a szponzorok látószögéből, és kevesebb támogatást kapott, mindeközben ezekkel, tízezrekkel nőtt a fesztivál látogatottsága, ami bizonyos önköltséggel jár, vagy olyan költségekkel jár, amit a szervezők nem tudtak kifizetni. Nem lenne szerencsés dolog egy fesztiválnak, egy nagy múltú és sikeres fesztiválnak tönkre mennie azért, mert esetleg nem kap támogatást. Én tehát ezzel a véleménnyel messze nem értek egyet.

Van-e egyéb hozzáfűznivaló, vélemény? *(Jelzésre:)* Tornai úr!

TORNAI TAMÁS (Magyar Szőlő- és Bortermelők Szövetsége): Tisztelt Bizottság! Azt gondolom, rendkívül fontos dolog, hogy szakmai elvek mentén menjen végbe annak a forrásnak az elköltése, ami egyébként a borászatok szempontjából egyfajta költségtényező, amit nekik ki kell gazdálkodniuk. Szeretném elmondani, hogy az alsó árszegmensben dolgozók számára arányait tekintve ez jelentős összeg, még akkor is, hogyha ez egyébként lényegesen csökkent, amikor megváltozott a járulék mértéke, kettévált két különböző kategóriára.

Én nem kívánom sem a bizottság szakmai kompetenciáját megkérdőjelezni, hiszen abban szakemberek működnek, nem kívánom sem az AMC kompetenciáját megkérdőjelezni abban, hogy ők képesek arra, hogy lebonyolítsák ezeket a folyamatokat, de azt hallottuk az igazgató úrtól is, hogy az aláírások késnek, hogy marketingprogramot kell csinálni közbeszerzési eljáráson keresztül, ahol a feltételeket ugyan le lehet rögzíteni, és a nyertes majd az lesz, aki a legjobb ajánlatot adja, de én azt gondolom, nagyon nehéz ezt megcsinálni.

Nagyon sok rendezvény van, amit támogatni kellene, vagy nem kellene, ezzel kapcsolatban nagyon sok vita van. De ezen az oldalon én a kérdést úgy tenném fel, hogy van-e ennek valamiféle szervezett rendje vagy rendszere. Felébredt valaki, és szervez egy fesztivált? Vagy van ennek valamilyen struktúrája? Ki az, aki jogosult abban dönteni, hogy mi az, ami egyébként a szakma hosszú távú érdekeivel egybevág? Nyilván egyfajta szakmai konszenzus azok részéről, akik ezt az összeget befizették. Ők megalkottak valamikor egy stratégiát, amit a jelenlegi szervezetek használnak. Reméljük, hogy ezt jól fogják használni, de nem kerülhető meg, hogy legyen egyfajta szakmai kontroll, és nagy örömmel hallottam Farkas Zoltán bizottsági elnök úrtól, hogy nagyobb együttműködésre törekszenek a szakmai szervezetek irányába, és azt szeretném kérni, hogy ezt tegyék meg addig is, ameddig a szakmaközi szervezet létrehozása meg nem történik. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e egyéb észrevétel, hozzászólás? *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, megköszönöm az AMC, illetve a Bormarketing Bizottság előadását, részvételét, lezárom ezt a napirendi pontot.

Egyebek

Megnyitom az ötödik, az egyebek napirendi pontot. Van-e valakinek valami észrevétele? *(Jelzésre:)* Horváth István!

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Csak mert az adatok szerintem is fontosak a borászati termékek behozatalánál. Itt én azt látom, hogy Hollandiából 85 ezer hektolitert hoztunk be, vagy rossz a táblázat? Nem tudom, ezt a táblázatot ki hozta... *(Horváth Csaba: A KSH-adatokból készült a táblázat.)* Hollandiából 86 ezer hektoliter bor érkezik Magyarországra? Ezt én egy kicsit nagy számnak gondolom. *(Közbeszólások.)* Nem is tudtam különben, hogy van holland bor.

ELNÖK: Van, persze.

HORVÁTH ISTVÁN (Fidesz): Tehát ez valós adat? Mert Franciaországból 2500 hektoliter jön, Hollandiából meg 85 ezer. Csak az arány miatt mondom. *(Jásdi István: Nagy bortermelő ország. - Közbeszólások.)* Ha jó az adat, akkor... *(Jásdi István: Valaki megforgatta a számláit.)*

ELNÖK: Nem valószínű, hogy most, már így az ülés végén erre választ kapunk. Szerintem utána kellene nézni. Megkérjük a főtitkár urat, hogy esetleg nézzen utána, hogy ez tényleg valós-e. Lesz alkalom rá, hogy megbeszéljük ezt.

Itt az egyebek napirendi pontban szeretném jelezni, hogy a következő ülésünk november 29-én, délelőtt 10 órakor lesz, a napirendi pontokkal kapcsolatos ajánlást természetesen elküldjük a meghívottaknak, illetve látható lesz. Tehát november 29-én, kedden, délelőtt 10 órakor kerül sor a következő albizottsági ülésre.

Mindenkinek megköszönöm a részvételt, a szakmaközi szervezeteknek, meghívott vendégeinknek, előadóinknak, jó munkát, nagyon sikeres, eredményes és kellemes Márton-napi hétvégét kívánok, és akkor november 29-én folytatjuk a munkánkat. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 15 perc)

Tiffán Zsolt
az albizottság elnöke

Horváth István
az albizottság tagja

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese